

Guia de treball

#SPUNI2026

Setmana del Parlament Universitari

del 13 al 17 de juliol

Grups parlamentaris de la Spuni 2025	5
El Parlament de tothom.....	6
1 Què és el Parlament	6
2 Origen del Parlament	6
3 Les Corts Generals de Catalunya	7
4 La pèrdua de l'autogovern.....	7
5 El Parlament de la Segona República.....	8
6 El franquisme	9
7 El Parlament recuperat.....	9
8 El Parlament, avui.....	9
9 Els membres del Parlament.....	10
10 Els partits polítics	10
11 Els diputats	10
12 Els grups i subgrups parlamentaris	11
13 La seu del Parlament i el treball parlamentari.....	11
14 Òrgans del Parlament	12
15 La Mesa del Parlament	12
16 La Junta de Portaveus	12
17 Les comissions.....	12
18 El Ple del Parlament	14
19 La Diputació Permanent	14
20 Les funcions del Parlament.....	14
21 La potestat legislativa	14
El marc de la Constitució	14
El marc de l'Estatut.....	15
El procediment legislatiu del Parlament.....	15
22 La funció de creació, control i impuls de l'acció política i de govern.....	17
23 La funció d'aprovació dels pressupostos	20
24 La funció electiva	21
25 La funció integrativa i solidària del Parlament de Catalunya	21
26 El sistema de treball i de decisió.....	22
27 L'edifici on és la seu del Parlament.....	23
28 L'arsenal	23
29 D'arsenal a palau	23
30 De palau a Parlament.....	24
31 L'Administració parlamentària	24

Resum del Reglament del Parlament de Catalunya.....	26
Introducció.....	26
1. Constitució del Parlament	26
2. L'estatut dels diputats	27
2.1. Drets i deures dels diputats.....	27
2.2. Deures dels diputats	27
3. Organització del Parlament	28
3.1. Els grups parlamentaris i els diputats no adscrits.....	28
3.2. La Junta de Portaveus	29
3.3. El president o presidenta i la Mesa del Parlament	30
3.4. Les comissions.....	31
3.5. El Ple	32
4. Funcionament del Parlament	33
4.1. Les sessions i les classes de sessions, l'ordre del dia, els debats, els acords i les votacions, les publicacions del Parlament i la publicitat dels treballs parlamentaris	33
Procediment per a les votacions	35
4.2. El procediment legislatiu.....	36
4.3. L'impuls i el control de l'acció política i de govern.....	40
4.3.1. Debat d'investidura	40
4.3.2. La moció de censura i la qüestió de confiança.....	40
4.3.3. Les interpel·lacions i les mocions.....	41
4.3.4. Les preguntes	42
4.3.5. Les propostes de resolució i la declaració institucional.....	43
5. Transparència.....	44
6. Capteniment i ordre.....	45
7. Els serveis del Parlament.....	45
8. Les reformes del reglament.....	46

Grups parlamentaris de la Spuni 2026

- **Socialdemòcrates**. La socialdemocràcia defensa la intervenció econòmica i social per a promoure la justícia social en el marc d'una economia capitalista, amb un règim polític que inclou la negociació col·lectiva, la democràcia representativa, mesures per a la distribució de la riquesa i la regulació de l'economia segons l'interès general i l'estat del benestar. Sovint s'associa aquesta ideologia amb el conjunt de polítiques socioeconòmiques que s'han dut a terme al nord i a l'oest d'Europa durant l'última meitat del segle XX (particularment el model escandinau dels països nòrdics).

- **Liberals**. Reafirma la llibertat de la persona i la preferència de la iniciativa individual per sobre de la col·lectiva. Això implica que les estructures de govern redueixin la seva intervenció al mínim necessari, seguint la filosofia del *laissez faire, laissez passer* (deixar fer, deixar passar). Els seus objectius prioritaris són: el desenvolupament de les llibertats individuals i, a partir d'aquestes, el progrés de la societat i l'establiment d'un estat de dret, on totes les persones siguin iguals davant la llei, sense privilegis ni distincions, en acatament amb un mateix marc mínim de lleis que resguardi les llibertats de les persones.

- **L'Esquerra Verda**. La seva ideologia es basa en les anomenades polítiques verdes, que es centren en la responsabilitat ambiental, la llibertat individual, la democràcia, la diversitat, la justícia social, la igualtat de gènere, el desenvolupament sostenible global i la no-violència. Els verds defensen un altre model productiu i consumista, aposten per la solidaritat social i són decididament supranacionalistes, amb un avançat programa de reformes democràtiques.

- **Democratacristians**. Els partits democratacristians sovint apel·len a l'herència cristiana dels seus països o bé, directament, afirmen explícitament l'ètica cristiana. Això no obstant, molts d'ells han acceptat la separació església-estat i el divorci. La família democristiana està representada majoritàriament per partits de dretes amb una ideologia conservadora. En aquest sentit, propugnen la reducció de la participació de l'Estat en l'economia i, la majoria dels partits, s'oposen a l'avortament i al matrimoni homosexual. Tanmateix, ideològicament han incorporat molts punts de vista dels liberals, conservadors i socialdemòcrates, però subscriuen i defensen els principis de la moral cristiana.

- **Conservadors i Reformistes**. Els partits que formen aquest grup tenen una ideologia basada en el conservadorisme, l'euroescepticisme, l'antifederalisme, el liberalisme econòmic i el populisme de dretes. Hi ha partits clarament reaccionaris que encarnen aquesta opció de dreta radical ultraconservadora. Coincideixen en valors hipertradicionalistes de nació, religió, ordre, i s'oposen rotundament a una eventual federalització europea.

El Parlament de tothom

1 Què és el Parlament

Catalunya és una nació que es constitueix en comunitat autònoma dins l'Estat espanyol. La Constitució espanyola del 1978 garanteix a Catalunya el dret a l'autonomia i a l'autogovern.

L'autogovern de Catalunya s'organitza políticament en la Generalitat, i és regulat per l'Estatut d'autonomia, una llei que, en el marc de la Constitució espanyola, defineix les competències, les institucions i les finances de la Generalitat. Catalunya legisla autònomament en les matèries que l'Estatut defineix com a exclusives de la Generalitat; en altres matèries desenvolupa les normes bàsiques dictades per l'Estat i, en altres, el Govern català ha d'executar la legislació que prové de l'Estat.

L'Estatut configura la Generalitat com un ens complex integrat per tres institucions: el Parlament, la Presidència de la Generalitat i el Govern.

2 Origen del Parlament

Els antecedents de la institució parlamentària a Catalunya, cal buscar-los a l'edat mitjana, concretament en unes reunions anomenades *assemblees de pau i treva* i en la Cort comtal del segle XI. En origen, la pau de Déu era el dret de refugi de les persones i els béns dins el territori protegit de trenta passes al voltant de l'església, que s'anomenava *sagrera*. La *treva* era la suspensió de les guerres i dels conflictes violents en uns períodes determinats.

Les assemblees de pau i treva van ser promogudes per l'estament eclesiàstic i assumides pel poder sobirà, els comtes de Barcelona, amb l'objectiu d'assegurar períodes d'interrupció de les contínues rapinyes i guerres entre senyors feudals i d'establir un sistema de garanties i indemnitats per al clergat i la població civil; també s'hi van prendre acords de caràcter fiscal.

Aquestes disposicions van facilitar l'aparició de viles i mercats i van estimular la vida comercial del país.

La primera assemblea va tenir lloc a Toluges, al comtat del Rosselló, l'any 1027, amb la presència de l'abat Oliba. Al segle següent no es van convocar gaires assemblees i la major part d'acords de pau i treva es prengueren en la mateixa cort del príncep (comte de Barcelona i rei d'Aragó des del 1137). D'aquesta manera van entroncar les dues institucions. Moltes disposicions de pau i treva es van codificar en els Usatges de Barcelona, el primer text legislatiu català, promulgats pel comte Ramon Berenguer I, i es van incorporar al dret civil i constitucional català de la baixa edat mitjana i de l'època moderna; algunes han perviscut en el dret civil actual.

La Cort comtal catalana es formà durant el segle XI, com a derivació de la Cúria reial dels francs, a mesura que els comtes de Barcelona es consolidaven com a prínceps sobirans. Era integrada per magnats civils i eclesiàstics, per alts consellers i per jutges. Tenia un caràcter mixt, com a organisme col·laborador en la presa de decisions del sobirà tant en els aspectes legislatius i fiscals com en l'exercici de la potestat judicial.

3 Les Corts Generals de Catalunya

Durant el regnat de Jaume I el Conqueridor (1213-1276), la Cort comtal es va convertir en Corts Generals de Catalunya en ampliar progressivament el nombre de membres convocats i, sobretot, en consolidar-se la incorporació de l'estament burgès, representat pels prohoms de viles i ciutats. Però el pas decisiu es va fer en el regnat del seu fill, Pere II el Gran (1276-1285), quan, en les Corts de Barcelona del 1283, mitjançant la constitució *Volem, estatuïm*, es va establir el sistema de sobirania pactada, característic del dret constitucional català medieval i modern. Segons aquest sistema, només eren vàlides les normes sorgides de les Corts per acord entre el sobirà i els estaments de la terra, fossin a iniciativa del primer (constitucions) o dels segons (capítols de cort). També havien de ser sancionades per les Corts les disposicions promulgades pel rei en l'interval en què les Corts no eren reunides (actes de cort, privilegis, pragmàtiques i altres drets). El rei renunciava a ser el poder legislador exclusiu.

Les Corts catalanes es componien de tres estaments o braços: el braç militar, que reunia els representants de la noblesa; el braç eclesiàstic, amb els representants de la jerarquia religiosa, i el braç reial, amb els representants de les ciutats i viles del domini del monarca. De fet, molts sectors del país, com ara la pagesia i la menestralia, mai no hi van tenir representació. Per això i pel sistema d'elecció, les Corts, tot i que eren una institució molt avançada en la seva època, responien a la concepció política i l'estructura social de la societat feudal i estamental i no es poden considerar segons els conceptes propis de les democràcies contemporànies.

Les Corts només podien ser convocades pel rei, en qualsevol ciutat de Catalunya, i les havia de presidir ell personalment o el seu lloctinent. Malgrat els intents de fixar-ne una certa regularitat de convocatòria, la irregularitat va ser la constant; alguns monarques les van convocar amb molta freqüència i altres no ho van fer gaire sovint, segons les conveniències polítiques de cada regnat. Una vegada convocades, els membres dels braços tenien l'obligació d'assistir-hi, tret que tinguessin un just i legítim impediment per a fer-ho. Hi havia una sessió plenària d'obertura, en què el rei feia una proposició i explicava el seu projecte polític i el que pretenia obtenir, i els braços responien. El treball de deliberació es feia en cambres separades per a cada braç, amb mitjancers entre els braços i el rei, anomenats *tractadors*, per a consensuar els acords, que eren llegits i votats en sessió plenària. En una sessió plenària final el rei sancionava solemnement els acords adoptats. Una convocatòria de Corts podia durar setmanes o mesos, o de vegades més d'un any, amb interrupcions més o menys llargues.

Durant el regnat de Pere III el Cerimoniós (1336-1387) es va crear i consolidar la institució de la Diputació del General (la reunió de les Corts era anomenada *General de Catalunya*), amb atribucions delegades per a recaptar i administrar el subsidi que les Corts atorgaven al rei. Progressivament, la Diputació del General o Generalitat va anar prenent més autonomia i va acumular atribucions executives i governatives fins a actuar, durant els segles XVI i XVII, com a govern del Principat, defensor del seu sistema constitucional davant els monarques de la Casa d'Àustria, allunyats del país i dels seus interessos, els quals, a partir del regnat de Felip I (II de Castella, 1556-1598), van convocar molt escassament les Corts i van intentar governar autocràticament.

4 La pèrdua de l'autogovern

Al segle XVIII la dinastia dels Àustria es va quedar sense successor i calia trobar-ne un. Va començar una guerra, que es va dir Guerra de Successió (1702-1714), en la qual es van formar dos bàndols: els partidaris de Felip V, rei de Castella, que pertanyia a la dinastia dels Borbó, i els partidaris de

l'arxiduc Carles, de la dinastia dels Àustria. Catalunya es va decantar a favor de l'arxiduc Carles d'Àustria. Les tropes de Felip V, mercenaris dels reialmes de França i d'Espanya, van lluitar contra les tropes de la Generalitat i les van vèncer. La ciutat de Barcelona fou sotmesa l'11 de setembre de 1714, després de molts mesos de setge. Els guanyadors van castigar els vençuts i el 1716 el rei va abolir el dret i les institucions de Catalunya amb els decrets de Nova Planta, va iniciar un procés de persecució de la llengua catalana i va fer construir una ciutadella militar a la part nord de Barcelona, que, conjuntament amb el castell de Montjuïc (a la part sud), els permetia controlar els habitants de la ciutat.

5 El Parlament de la Segona República

Entre els anys 1913 i 1925 va reeixir el primer intent de recuperar l'autogovern de Catalunya, amb una institució de caràcter administratiu que es va anomenar Mancomunitat de Catalunya. Malgrat l'èxit polític i de gestió que va tenir, la Mancomunitat va ser abolida pel dictador Primo de Rivera.

Després de la dictadura, i havent triomfat a les grans ciutats les candidatures republicanes en les eleccions locals de l'any 1931, es va proclamar la Segona República espanyola i el rei va abandonar el país. En aquest context polític nou, Catalunya va recobrar provisionalment un govern propi, que es va anomenar, recuperant-ne la denominació històrica, Generalitat de Catalunya (1931). La Generalitat va elaborar un Estatut d'autonomia i després el va referendar amb el vot popular. Aquest autogovern s'institucionalitzava en un poder legislatiu, el Parlament de Catalunya; un poder executiu, integrat pel president o presidenta de la Generalitat (que la representava al més alt nivell) i el Consell Executiu, i un poder judicial, que culminava en el Tribunal de Cassació.

Al cap d'un any, el 20 de novembre de 1932, van tenir lloc les eleccions de les quals va sorgir el nou Parlament de Catalunya. Lluís Companys en va ser el primer president i Francesc Macià fou escollit president de la Generalitat (càrrec que exercia provisionalment d'ençà del restabliment de la institució a l'abril del 1931).

Era un Parlament democràtic per a un país que volia ser modern, però encara hi havia feina per fer: les dones, per exemple, encara no havien pogut votar (un dret que els acabava de reconèixer la República i que van exercir per primera vegada en les eleccions del novembre del 1933).

La vida del Parlament català durant aquell temps no va ser plàcida. Lluís Companys, que a l'estiu del 1933 va ser nomenat ministre del Govern republicà, fou elegit president de la Generalitat al cap de pocs mesos, en morir el president Macià el dia de Nadal del 1933.

El 6 d'octubre de 1934, en un ambient de gran agitació política i social, Lluís Companys va proclamar l'Estat català dins la República federal espanyola, acció que pretenia recuperar l'esperit inicial de la República del 14 d'abril i rebutjar el nou govern espanyol de centredreta. Després que el moviment fracassés, l'Estatut va quedar suspès i el Parlament no es va poder reunir durant disset mesos. Molts membres de la Generalitat van ser empresonats, entre els quals el mateix president Companys i diversos consellers, diputats i autoritats locals.

L'any 1936 van tenir lloc unes noves eleccions, que van guanyar les esquerres. Es va restaurar l'Estatut i es va reprendre la tasca parlamentària, que es va mantenir fins que la rebel·lió militar i la Guerra Civil la van fer impossible. Tot i així, durant aquests anys el Parlament va arribar a discutir i aprovar 122 lleis i va exercir amb eficàcia la tasca de controlar el Govern i ser expressió de les veus plurals de la societat catalana.

6 El franquisme

El 18 de juliol de 1936 el general Francisco Franco es va rebel·lar contra el govern legítim de la República espanyola i va provocar l'inici de la Guerra Civil, que va durar tres anys (1936-1939). Catalunya i el Govern de la Generalitat es van mantenir fidels a la República. Al gener del 1939 les tropes franquistes van entrar a Barcelona i el general Franco va derogar l'Estatut i totes les institucions que n'emanaven. El Parlament va ser tancat i convertit provisionalment en caserna. La dictadura franquista va durar del 1939 al 1975, any de la mort de Franco. Va ser una època d'exili per a molta gent i de lluites clandestines per a aconseguir que es restablissin la democràcia i les llibertats i que es reconegués la identitat de Catalunya.

7 El Parlament recuperat

Catalunya va recuperar provisionalment la Generalitat arran del restabliment de la democràcia a l'Estat espanyol després de la mort del dictador Franco. L'any 1978 es va aprovar la Constitució espanyola i l'any 1979, l'Estatut d'autonomia. D'aquesta manera es restablí definitivament l'autogovern de Catalunya, és a dir, la Generalitat i les institucions que la formen. Des de llavors tenim Estatut, Parlament i Govern.

Les eleccions per a elegir els diputats del Parlament, representants del poble català, es van fer el 20 de març de 1980, i el 10 d'abril el Parlament restablert va celebrar la primera sessió.

8 El Parlament, avui

Tots els ciutadans de Catalunya majors d'edat (és a dir, majors de divuit anys) poden anar a votar i escollir, per mitjà de les eleccions, les persones que volen que els representin al Parlament. Les eleccions són democràtiques i representatives, cosa que comporta que el vot sigui lliure, universal, directe, igual i secret.

— Es diu que el vot és lliure perquè es pot votar lliurement a favor de qualsevol persona que es presenti a les eleccions.

— Es diu que el vot és universal perquè pot votar tothom, sempre que sigui major d'edat, independentment del poder adquisitiu, del nivell d'estudis i de l'ocupació.

— Es diu que el vot és directe perquè s'ha de votar personalment i ningú no ho pot fer en nom d'algú altre.

— Es diu que el vot és igual perquè tots els vots tenen el mateix valor, siguin de qui siguin.

— Es diu que el vot és secret perquè tothom té el dret de no dir a favor de qui ha votat.

El sistema electoral que imposa l'Estatut és proporcional: els escons del Parlament es reparteixen entre les llistes electorals en proporció als vots que cadascuna ha obtingut. Al mateix temps aquest sistema ha d'assegurar la representació adequada de totes les zones del territori de Catalunya. Mentre el Parlament no aprovi una llei electoral, s'aplica una disposició transitòria de l'Estatut que estableix que les circumscripcions electorals són les províncies i determina el nombre de diputats que s'elegeixen per cada una.

Les persones candidates es presenten a les eleccions agrupades en llistes electorals, habitualment vertebrades i organitzades al voltant del programa d'un partit polític o una coalició de partits.

El Parlament ha de ser renovat obligatòriament cada quatre anys, per precepte de l'Estatut, però es pot renovar abans si el president o presidenta de la Generalitat el dissol.

Actualment el Parlament de Catalunya està format per 135 diputats: 85 elegits a la circumscripció de Barcelona, 17 a la de Girona, 15 a la de Lleida i 18 a la de Tarragona.

9 Els membres del Parlament

Les persones que surten elegides en unes eleccions són les representants de tots els ciutadans, i a partir del moment que han estat escollides es converteixen en membres del Parlament. Actualment el Parlament de Catalunya és constituït per 135 diputats.

10 Els partits polítics

Els diputats del Parlament s'han de presentar a les eleccions en llistes formades per partits polítics o per coalicions de partits. Els ciutadans constitueixen partits polítics per defensar les seves idees sobre l'economia, la societat, la cultura, el medi ambient, etc. Cada partit o coalició té maneres diferents de percebre la realitat i també maneres diferents de voler resoldre els assumptes que afecten la vida pública. Abans de votar, els electors consideren les idees i les solucions que proposa cada partit i escullen el partit o coalició amb el qual se senten més representats o tenen més afinitats.

11 Els diputats

Els candidats dels partits polítics es presenten a les eleccions agrupats en llistes electorals. Una vegada elegits, els membres del Parlament representen tot el poble de Catalunya, i no solament les persones que els han votat.

Per a garantir que puguin complir les seves tasques, se'ls atribueixen una sèrie de drets i prerrogatives, que queden compensats per uns deures específics.

Són deures dels membres del Parlament:

- Complir les normes sobre les incompatibilitats.
- Presentar les declaracions sobre el seu patrimoni i les activitats diferents a les de membres del Parlament.
- Assistir als debats i a les votacions del Ple i de les comissions de què són membres i complir les seves funcions.
- Ser membres, almenys, d'una comissió.

Són drets dels membres del Parlament:

- Assistir a totes les sessions parlamentàries.
- Participar en els debats i en les votacions del Ple i dels òrgans dels quals siguin membres.
- Presentar esmenes a qualsevol proposta sobre la qual el Parlament s'hagi de pronunciar.
- Formar part de comissions parlamentàries.

Són garanties de l'actuació dels membres del Parlament:

- La inviolabilitat parlamentària, que és un privilegi pel qual els diputats no poden ser portats a judici per les opinions, les manifestacions o els vots que expressin en compliment de la funció parlamentària. Aquesta protecció legal respon a la idea que l'actuació dels diputats, durant el seu mandat, ha de ser plenament lliure i només pot ser jutjada per l'electorat, el qual pot optar per no tornar-los a elegir; l'actuació dels diputats també pot ser jutjada, però, pel partit o la coalició a què pertanyen, que pot optar per no tornar-los a presentar a les llistes de la seva candidatura electoral.

- El fur especial, en l'àmbit penal significa que els diputats només poden ser jutjats pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya o pel Tribunal Suprem. Aquesta protecció legal garanteix que els diputats puguin complir la seva funció i evita que siguin detinguts per motius polítics encoberts.
- La retribució que s'estableix per la dedicació al treball parlamentari.

12 Els grups i subgrups parlamentaris

El grup parlamentari és la traducció parlamentària del partit polític o de la coalició electoral i té la funció de convertir el programa polític d'aquests en iniciatives parlamentàries i en programa de govern. En el Parlament de Catalunya, per a formar un grup parlamentari cal un mínim de cinc membres, que han de ser d'un mateix partit o d'una mateixa coalició electoral, encara que hagin estat elegits per circumscripcions electorals diferents; només es pot constituir un grup parlamentari per coalició o partit. Els diputats que no s'integren en cap grup parlamentari en el termini establert, o que no arriben al nombre mínim de cinc membres per a poder formar grup parlamentari, queden incorporats al Grup Mixt.

13 La seu del Parlament i el treball parlamentari

La seu parlamentària és el Palau del Parlament, a la ciutat de Barcelona. El Parlament, però, pot tenir sessions en altres indrets de Catalunya.

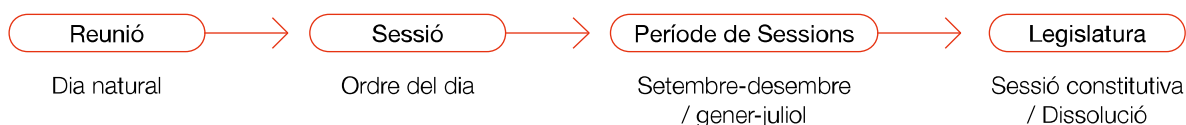
El Saló de Sessions és el lloc on es fan habitualment les sessions del Ple del Parlament de Catalunya; els membres del Parlament seuen en butaques disposades en hemicicle —mitja circumferència trencada per un passadís— davant la taula de la Mesa, disposats per grups parlamentaris. Els seients dels diputats s'anomenen *escons*, que vol dir 'bancs amb respall alt', perquè en els antics parlaments ho eren realment.

Les sales de comissions tenen unes dimensions més reduïdes que el Saló de Sessions; en algunes la disposició dels seients és semblant a la del Saló de Sessions i en altres hi ha una única taula quadrangular.

L'ordre del dia és la relació ordenada de punts que ha de tractar el Parlament. L'ordre del dia del Ple és fixat per la Presidència del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus; l'ordre del dia de les comissions és fixat per la mesa respectiva, una vegada escoltats els portaveus dels grups parlamentaris a la comissió. Una sessió és el temps de treball parlamentari destinat a esgotar un ordre del dia, i una reunió és la part de la sessió tinguda en un mateix dia natural. Al Parlament de Catalunya hi ha dos períodes de sessions: un que va de l'1 de setembre al 31 de desembre i un altre que va del 15 de gener al 31 de juliol. Durant aquests períodes, el Parlament es pot reunir en sessions ordinàries, que habitualment són de dilluns a divendres. En determinades ocasions, el Parlament també es pot reunir fora dels períodes de sessions (i, en aquest cas, s'anomenen *sessions extraordinàries*).

Com ja hem vist, una legislatura és el període de temps entre unes eleccions i les següents.

El treball parlamentari

14 Òrgans del Parlament

El Parlament té diversos òrgans. N'hi ha que ordenen i regeixen la tasca parlamentària: la Mesa i la Junta de Portaveus; altres expressen la voluntat i el parer del Parlament: la Diputació Permanent, les comissions i el Ple.

15 La Mesa del Parlament

La Mesa del Parlament està formada pel president, dos vicepresidents i quatre secretaris. El paper de la Mesa del Parlament és molt important perquè qualifica i ordena la tramitació de les iniciatives parlamentàries d'acord amb el Reglament (que també interpreta) i dirigeix els serveis del Parlament.

El president o presidenta del Parlament representa tota la cambra, dirigeix i ordena els debats i les votacions i vetlla per mantenir la dignitat de la cambra.

16 La Junta de Portaveus

Cada grup parlamentari té un portaveu o una portaveu que el representa. Els portaveus, juntament amb el president o presidenta del Parlament i un dels secretaris, formen la Junta de Portaveus. La Junta de Portaveus estableix els criteris per a distribuir les feines i els debats del Parlament —les tramitacions— entre les comissions i el Ple. També decideix quina comissió s'encarrega de tramitar les propostes de noves lleis.

17 Les comissions

Les comissions són grups reduïts de diputats que reproduïxen proporcionalment la distribució de grups parlamentaris del Ple i s'especialitzen en alguna de les matèries de què tracta la cambra; són les eines més importants del treball parlamentari modern. Les comissions que constitueix el Parlament poden ser legislatives o específiques.

Són comissions legislatives les que crea el Ple de la cambra amb aquest caràcter i la Comissió del Reglament, que elabora i reforma el Reglament del Parlament.

El Ple del Parlament, dins la setmana següent a la investidura del president o presidenta de la Generalitat, per majoria absoluta, a proposta de la Mesa i de la Junta de Portaveus, acorda el nombre i l'àmbit de les comissions legislatives.

Posteriorment, i d'acord amb els mateixos requisits, el Ple també pot acordar la creació d'altres comissions legislatives o la dissolució de les existents.

Aquestes comissions preparen la discussió en el Ple dels projectes i les proposicions de llei que els corresponen per raó de la matèria; els membres del Govern de la Generalitat o consellers hi compareixen per informar-les de l'acció de govern; poden aprovar resolucions i cridar els consellers respectius per controlar-ne l'actuació política o administrativa.

Són comissions específiques, a més de les que regula expressament el Reglament, les que creen les lleis; també ho són les comissions d'estudi, les d'investigació i les de seguiment, que crea el Ple.

Les comissions específiques tenen una funció concreta o bé la comesa de relacionar-se amb determinades institucions o entitats públiques.

El Reglament regula les comissions específiques següents:

- La Comissió de l'Estatut dels Diputats, que estudia tots els afers relacionats amb els diputats, com ara incompatibilitats i sancions.
- La Comissió de Peticions, que és l'òrgan competent per a tramitar les peticions que els ciutadans fan al Parlament en l'exercici del dret de petició individual o col·lectiva.
- La Comissió de Matèries Secretes i Reservades, que controla els crèdits destinats a despeses reservades de l'Administració de la Generalitat i de tota altra matèria del Govern i de l'Administració de la Generalitat declarada secreta o reservada, d'acord amb la legislació vigent. Les sessions d'aquesta comissió són secretes.
- Les comissions d'estudi, que serveixen per a analitzar qualsevol assumpte que afecti la societat catalana.
- Les comissions d'investigació, que tenen la funció d'investigar qualsevol assumpte d'interès públic que sigui competència de la Generalitat. Es poden formar a proposta de dos grups parlamentaris, de la cinquena part dels membres del Parlament, de la Mesa del Parlament, una vegada escoltada la Junta de Portaveus, o del Govern. Aquestes comissions també poden incorporar especialistes, amb veu i sense vot, amb tasques d'assessorament tècnic.

Com s'ha dit, també es poden crear per llei comissions parlamentàries amb funcions específiques. Aquestes comissions vehiculen el control i les relacions de l'ens regulat amb la institució per la mateixa llei de creació de la comissió. Actualment hi ha tres comissions creades per llei, que són:

- La Comissió del Síndic de Greuges.
- La Comissió de la Sindicatura de Comptes.
- La Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

Les comissions estan formades per un nombre de diputats proporcional al nombre de membres que té cada grup parlamentari. El treball de cada comissió és dirigit per una mesa, composta d'una presidència, una vicepresidència i una secretaria. Les presidències de les comissions són distribuïdes per la Mesa del Parlament proporcionalment entre els diversos grups parlamentaris, que proposen un candidat o candidata que després ha de ratificar la Comissió; el vicepresident o vicepresidenta i el secretari o secretària són elegits directament per la comissió, tot respectant una certa proporcionalitat.

18 El Ple del Parlament

El Ple del Parlament és integrat per tots els diputats, que són convocats i es reuneixen per discutir i debatre les qüestions que, segons l'Estatut, són competència del Parlament de Catalunya. La sessió és el temps que esmerça cada Ple a esgotar l'ordre del dia, establert prèviament.

El president o presidenta del Parlament ordena les intervencions i el debat des del centre de la Mesa, i vigila que es compleixi el Reglament del Parlament. Els diputats parlen de cara a l'hemicicle des d'un faristol situat davant la presidència. En aquest faristol hi ha un llum que els dona indicacions: quan és verd vol dir que el diputat o diputada pot parlar, quan és de color carabassa indica que el temps per a parlar s'acaba i quan és vermell vol dir que s'ha acabat el temps de la intervenció.

19 La Diputació Permanent

Quan ha acabat la legislatura o en els períodes en què no hi ha sessions ordinàries, entra en funcionament la Diputació Permanent, que exerceix algunes de les funcions pròpies del Parlament. Aquest òrgan és presidit pel president o presidenta del Parlament i el formen 23 membres designats pels grups parlamentaris. Ha de donar compte al Ple de les decisions que pren.

20 Les funcions del Parlament

El Parlament representa el poble de Catalunya i té diverses funcions, com ara la legislativa, la pressupostària, la d'impulsar l'acció política i controlar el Govern i la d'iniciativa legislativa en l'àmbit de l'Estat.

21 La potestat legislativa

El Parlament té potestat legislativa, és a dir, capacitat per a elaborar i aprovar lleis. Les lleis de Catalunya són promulgades pel president o presidenta de la Generalitat en nom del rei i publicades en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* i en el *Boletín Oficial del Estado*.

El Parlament de Catalunya només pot legislar sobre les matèries que l'Estatut d'autonomia, d'acord amb la Constitució, atorga a la Generalitat de Catalunya.

El sistema de repartiment de competències entre l'Estat i la Generalitat s'estableix de la manera següent:

El marc de la Constitució

En primer lloc, el títol vuitè de la Constitució basa el sistema de repartiment en una doble llista de matèries (unes que corresponen només a l'Estat, i unes altres que poden assumir les comunitats autònomes en els seus estatuts d'autonomia) i una clàusula anomenada *residual*, que estableix que les competències que la Constitució no atribueixi expressament a l'Estat poden correspondre a les comunitats autònomes d'acord amb els seus estatuts; si aquestes no les han assumides corresponen a l'Estat. D'aquesta manera, d'una banda, la Constitució determina les competències de l'Estat i, d'altra, l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix les seves pròpies competències.

La Constitució preveu modificacions d'aquest sistema general, ja que permet la flexibilització del repartiment de competències per mitjà de normes estatals (lleis marc, lleis orgàniques de transferència o delegació i lleis d'harmonització).

El marc de l'Estatut

El títol quart de l'Estatut tracta de les competències. Aquestes poden ser exclusives, compartides o executives.

Concretar la distribució de competències sol provocar dificultats per als juristes. Per a saber a qui correspon cada competència s'aplica l'anomenat bloc constitucional (que és el conjunt de normes que delimiten les competències: entre aquestes normes hi ha la Constitució i l'Estatut). Però de vegades la interpretació de les diverses normes del bloc constitucional pot ser contradictòria, o hi pot haver llacunes. A aquesta complexitat cal afegir la successió d'operacions efectuades mitjançant diverses normes jurídiques; a més, cal tenir en compte la jurisprudència del Tribunal Constitucional.

El procediment legislatiu del Parlament

Habitualment les lleis neixen d'una proposta que fa el Govern, i llavors el text inicial s'anomena projecte de llei. També poden néixer d'una proposta feta per un grup o subgrup parlamentari o un conjunt de membres del Parlament (com a mínim, cinc). En aquest cas, el text inicial s'anomena proposició de llei. També reben el nom de proposicions de llei els textos inicials de les lleis que neixen d'una proposta feta pels ciutadans per mitjà del que s'anomena una iniciativa legislativa popular, o dels òrgans polítics representatius de les demarcacions supramunicipals de l'organització territorial o dels municipis. Els projectes de llei i les proposicions de llei segueixen un camí similar. Després de ser publicats en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya i de ser tramesos a la comissió que pertoca en funció de la matèria, els grups parlamentaris i els membres del Parlament hi poden presentar esmenes a la totalitat, dins un termini de deu dies. Les esmenes es debaten en el Ple, i si són rebutjades, es trameten de nou a la comissió, on es poden presentar esmenes a l'articulat en un termini de quinze dies. Davant la comissió, poden comparèixer les organitzacions i els grups interessats en la regulació de què es tracti. Després, la comissió nomena una ponència, que pot estar formada per un sol membre (relator) o per diversos membres representants de cada grup parlamentari, que elabora un informe, en el qual valora i té en compte el projecte original i les esmenes presentades. Aquest informe és debatut per la comissió a la qual s'ha encomanat; el debat en comissió és més flexible que el del Ple. La comissió prepara un dictamen, que sovint comporta una nova redacció del text originari, al qual s'han incorporat les esmenes que han tingut el suport de la majoria de membres. Aquest dictamen, finalment, és debatut pel Ple. Els grups i els membres del Parlament hi poden mantenir novament les esmenes presentades si no han obtingut el suport de la comissió. El debat al Ple serveix bàsicament per a fer l'última lectura de la llei i per a fixar públicament les posicions dels grups i dels diputats. Tot i que no és habitual, pot passar que una esmena obtingui finalment el suport del Ple.

A més del procediment ordinari, el Reglament del Parlament estableix procediments especials per a:

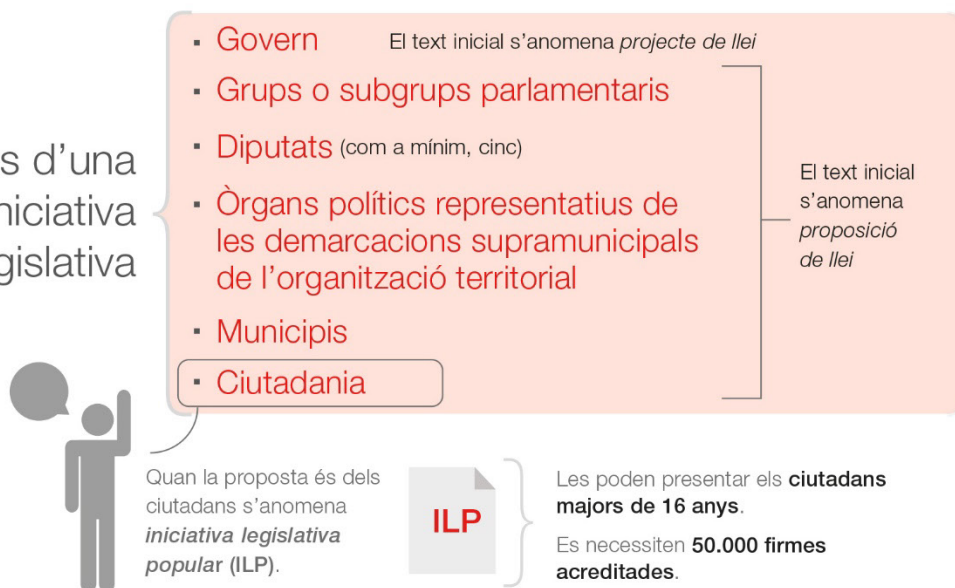
- Les lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut.
- Les lleis de pressupostos.
- La reforma de l'Estatut.
- L'aprovació de lleis per les comissions en seu legislativa plena, que vol dir que el ple de la comissió té capacitat per a prendre la decisió final, per delegació del Ple del Parlament.
- La lectura única, quan una llei s'aprova en una sola votació i sense poder-hi presentar esmenes.

La funció legislativa

Una de les principals potestats del Parlament és la d'elaborar i aprovar lleis.

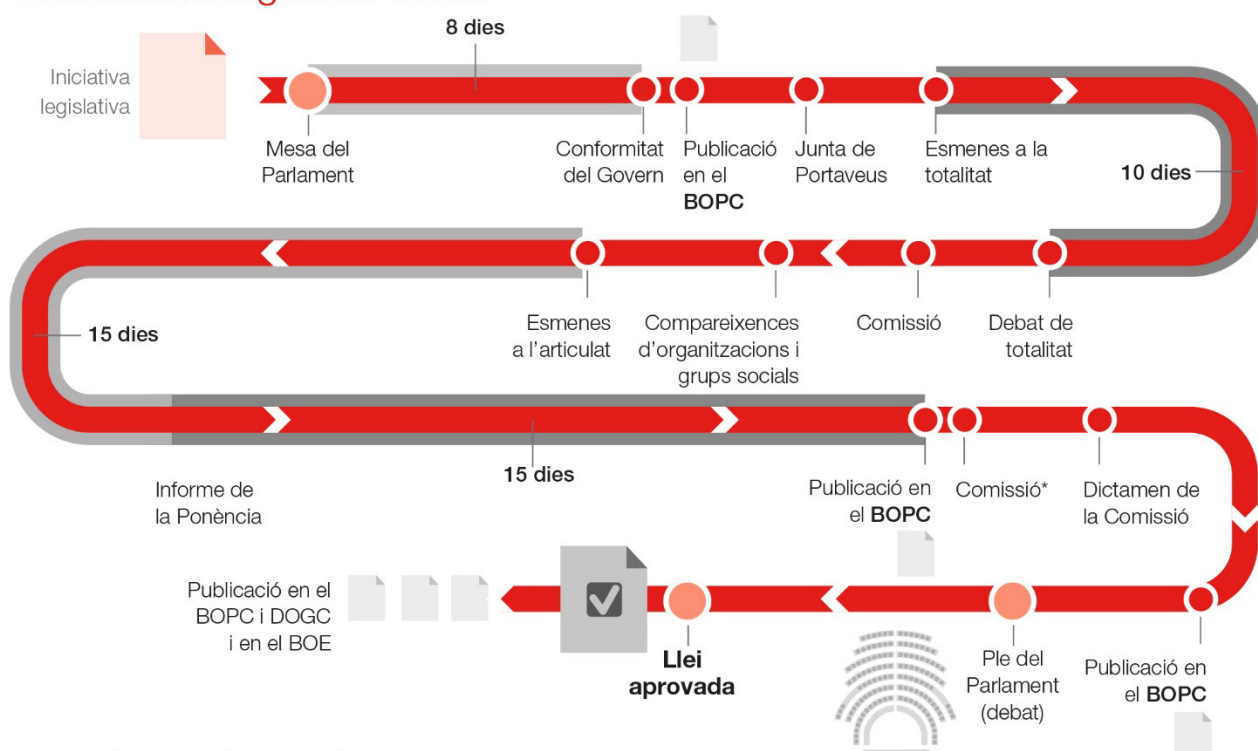
El procediment legislatiu és tot el recorregut que segueix el text, des que només és una proposta fins que es converteix en llei. Les propostes legislatives es poden dir *projecte de llei* (si neixen del Govern) o *proposició de llei* (si neixen del Parlament, dels municipis o comarques, o directament d'una proposta ciutadana).

Orígens d'una iniciativa legislativa

El Reglament estableix dos tipus de procediment legislatiu: el **comú o ordinari** i l'**especial**.

Procediment legislatiu comú

Procediment legislatiu especial per a

- **Lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut**
- **Lleis de pressupostos**
- **Reforma de l'Estatut**
- Aprovació de les lleis en comissió: comissions en **seu legislativa plena**
- **Lectura única**: aprovació de la llei en una sola votació i sense poder-hi presentar esmenes

22 La funció de creació, control i impuls de l'acció política i de govern

En primer lloc, el Parlament crea i manté el Govern; elegeix entre els diputats la persona que ha d'exercir la Presidència de la Generalitat, la qual cosa comporta alhora l'aprovació del programa de govern exposat. Aquesta funció de creació després es converteix en funció de control, ja que el president o presidenta i el Govern són políticament responsables davant el Parlament i han de dimitir si la cambra els nega la confiança. En tots dos casos el Parlament esperona i impulsa l'acció política i de govern orientant i estimulant el Govern i els seus departaments i encomanant-los actuacions. Aquesta funció s'acompleix amb els procediments parlamentaris següents:

La votació d'investidura, que té lloc al Parlament després que la persona proposada com a candidata a la Presidència de la Generalitat presenti el programa i, si convé i vol, el Govern amb què l'aplicarà. Perquè aquesta persona sigui investida president o presidenta de la Generalitat, cal el vot favorable de la majoria absoluta dels membres de la cambra en primera votació o de la majoria simple en una segona votació.

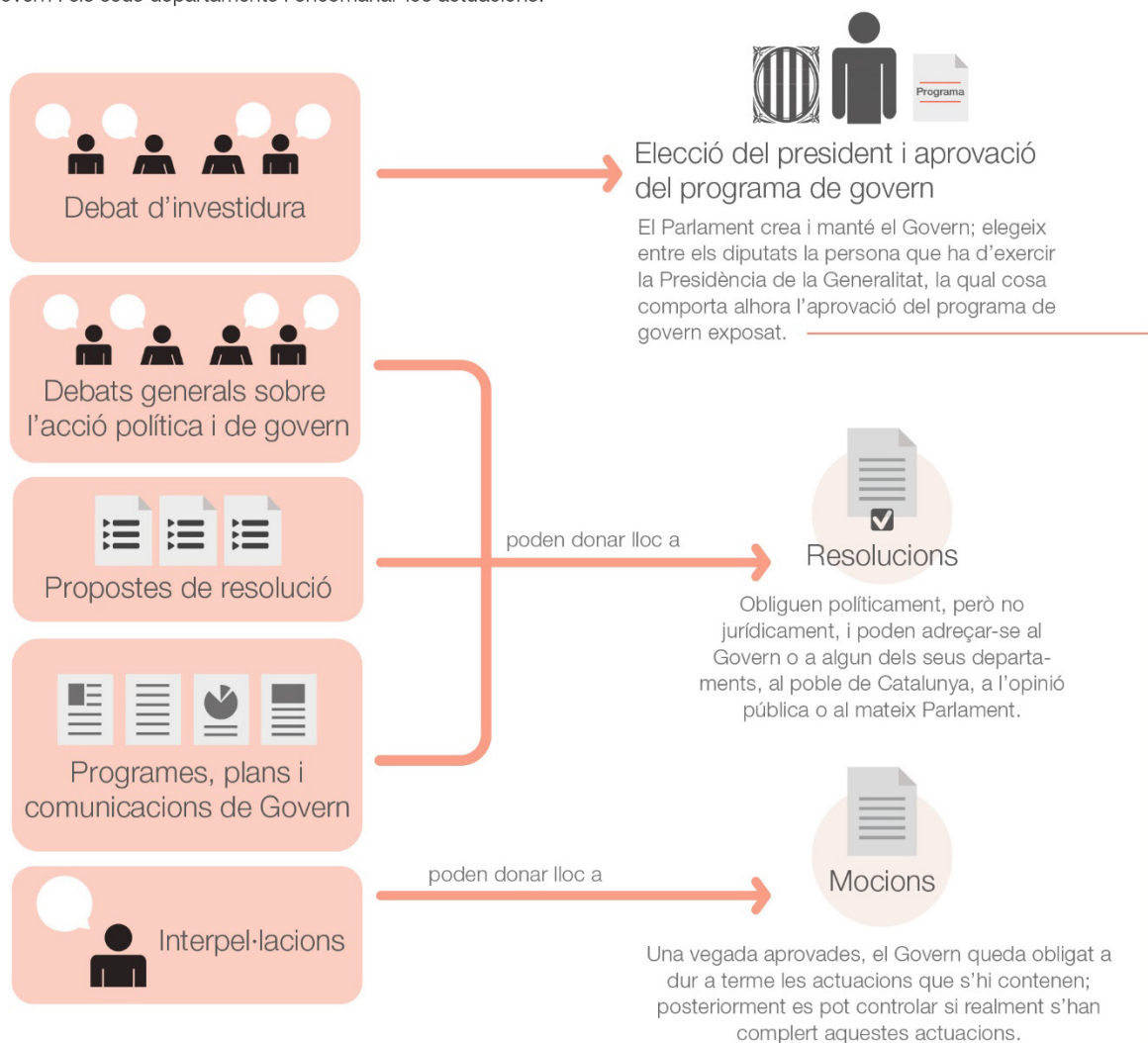
Contra el president o presidenta de la Generalitat i el seu Govern es poden presentar mocions de censura. La moció de censura és un procediment d'iniciativa parlamentària per mitjà del qual el Parlament pot expressar la ruptura de la relació de confiança que el vincula amb el president o presidenta i proposar un nou candidat o candidata a la presidència de la Generalitat. Si una moció de censura rep el suport de la majoria absoluta dels diputats, el president o presidenta cessa, i com a conseqüència també el seu Govern. La Presidència de la Generalitat, amb la deliberació prèvia del Govern, pot presentar qüestions de confiança, amb les quals pot demanar explícitament el suport de la cambra al seu programa, a una declaració de política general o a una decisió de transcendència excepcional. Si una qüestió de confiança no té el suport, com a mínim, de la majoria simple dels membres del Parlament, el president o presidenta ha de dimitir i el Govern ha de cessar en les seves funcions.

El sistema parlamentari es defineix com un sistema d'equilibri i col·laboració entre el poder legislatiu i l'executiu. El sistema de govern de la Generalitat és un sistema parlamentari en què els poders del Parlament són compensats, en certa manera, pels poders del president o presidenta de la Generalitat.

La funció de creació, control i impuls de l'acció política i de govern

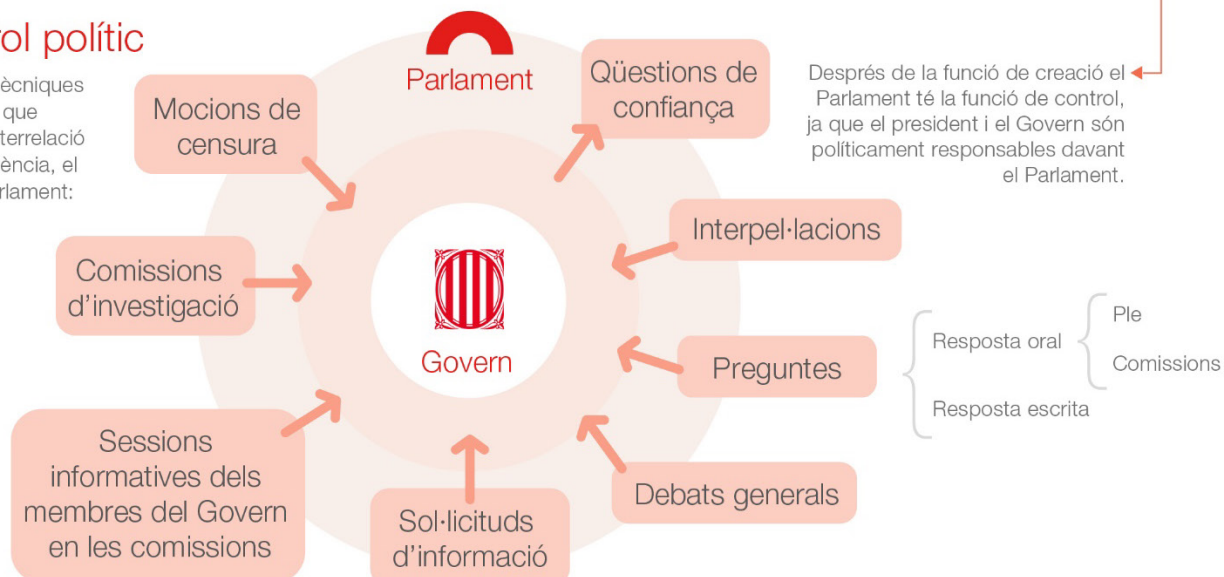
El Parlament de Catalunya, en representació del poble, vetlla pel bon govern de la nació. Això comporta el poder de crear i fer caure el Govern, i de criticar-ne, controlar-ne i orientar-ne l'actuació política i administrativa.

També hi ha procediments parlamentaris per a esperonar i impulsar l'acció política i de govern i per a orientar i estimular el Govern i els seus departaments i encomanar-los actuacions.

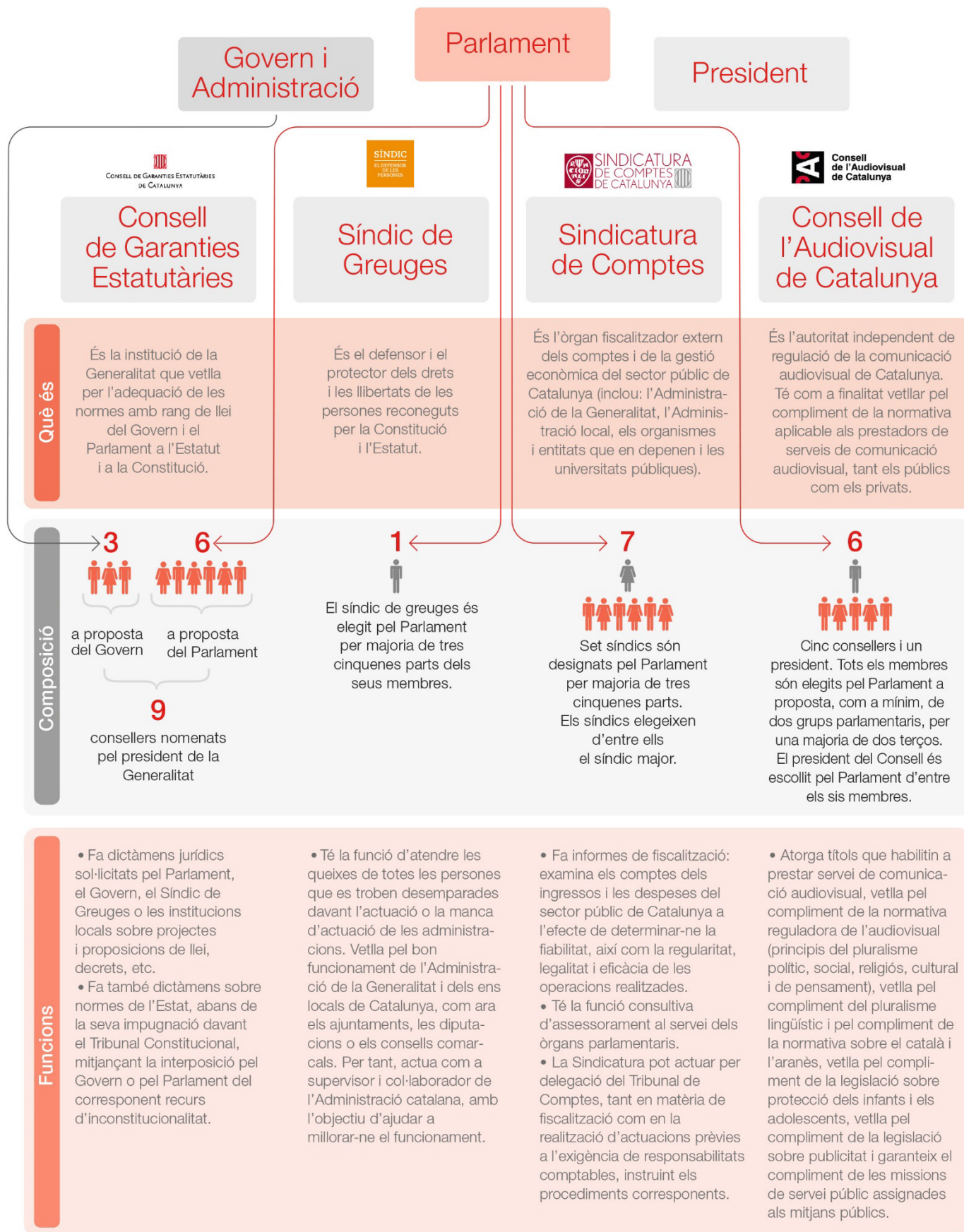
El control polític

Instruments i tècniques més habituals que permeten la interrelació entre la Presidència, el Govern i el Parlament:

Altres institucions de la Generalitat

El capítol V del títol II de l'Estatut d'autonomia estableix que, a banda del Parlament de Catalunya, el president de la Generalitat, el Govern i l'Administració de la Generalitat, la Generalitat té quatre institucions més: el Consell de Garanties Estatutàries, el Síndic de Greuges, la Sindicatura de Comptes i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

La investidura, la moció de censura i la qüestió de confiança són els instruments solemnes amb els quals el Parlament elegeix, controla o fa cessar el president o presidenta de la Generalitat i el seu Govern. Com a contrapartida, i amb determinades reserves, el president o presidenta de la Generalitat pot decretar el finiment de la legislatura i, en aquest cas, ha de convocar noves eleccions.

Hi ha altres tècniques més habituals que permeten la interrelació entre la Presidència, el Govern i el Parlament. Les més importants són les següents:

— Els debats generals sobre l'acció política i de govern, que es fan, com a mínim, una vegada l'any, a l'inici del període de sessions del setembre. En els debats generals el president o presidenta de la Generalitat o un membre del Govern exposa l'actuació d'aquest. Després tots els grups parlamentaris hi poden intervenir per fer crítiques o observacions, o per manifestar el suport al Govern. El debat normalment es clou amb la votació d'una resolució, en què el Parlament fixa directrius per a l'acció de govern.

— Les interpel·lacions, que permeten el debat de qüestions de política general del Govern o d'algun departament. El diputat o diputada interpel·lant i el membre del Govern interpel·lat disposen cadascun d'un torn de deu minuts i d'una rèplica de cinc minuts. Les interpel·lacions poden donar lloc a la presentació d'una moció, amb la qual la cambra, en una sessió posterior i amb l'eventual incorporació d'esmenes al text presentat, manifesta la seva posició respecte a la qüestió debatuda. Una vegada aprovada, el Govern queda obligat a dur a terme les actuacions que s'hi contenen; posteriorment es pot controlar si realment s'han complert aquestes actuacions.

— Les preguntes, amb què un membre del Parlament demana una informació respecte a qüestions més específiques. Es pot sol·licitar que les preguntes tinguin resposta escrita o resposta oral, la qual es pot donar en una comissió o en el Ple. En cada sessió ordinària, el Ple reserva una hora per al que s'anomena *substanciació de preguntes*.

— Les sessions informatives dels membres del Govern a les comissions, que els permeten, a iniciativa pròpia o bé cridats per les comissions, donar informació sobre les actuacions d'ordre general d'un departament de la Generalitat.

El Parlament, en el Ple o en comissió, pot discutir i aprovar propostes de resolució, referides a assumptes d'interès especial; la tramitació d'aquestes comporta la possibilitat de presentar-hi esmenes; després es fa un sol debat, amb les votacions complementàries. Els textos aprovats per aquest procediment constitueixen resolucions, mitjançant les quals el Parlament manifesta una opinió o una voluntat, invita a fer determinades actuacions o dona suport a algú. Les resolucions obliguen políticament, però no jurídicament, i poden adreçar-se al Govern o a algun dels seus departaments, al poble de Catalunya, a l'opinió pública o al mateix Parlament.

Els programes, els plans i els comunicats del Govern també permeten que el Parlament tingui un debat i prengui resolucions; en aquests casos, però, la iniciativa correspon al Govern.

23 La funció d'aprovació dels pressupostos

Cada any el Parlament aprova els pressupostos, és a dir, debat i acorda la manera com es distribueixen els diners públics recaptats mitjançant els impostos per tal d'atendre les diverses necessitats i polítiques públiques.

El debat de pressupostos és un dels més importants de cada any perquè comporta concretar i portar a terme el programa de govern per a l'any següent, en el marc del que es va acordar quan el Parlament va triar el president o presidenta.

24 La funció electiva

El Parlament té reconeguts, a part del que ja s'han vist, altres poders electius. Elegeix:

- La Mesa del Parlament i les meses de les comissions.
- Els senadors que representen la Generalitat a les Corts Generals.
- La totalitat o una part dels membres de les altres institucions de la Generalitat (Consell de Garanties Estatutàries, Sindicatura de Comptes, Síndic de Greuges, Consell de l'Audiovisual de Catalunya) i d'altres organismes, principalment quan han de reflectir el pluralisme social i polític (Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals).

Elegeix i nomena:

- La persona que ha d'exercir de síndic o síndica de greuges.
- Els membres del Parlament que han de defensar davant el Congrés dels Diputats les proposicions de llei que el mateix Parlament hi presenta.

Les lleis de Catalunya li encomanen, a més, l'elecció de la totalitat o d'una part dels membres de les institucions més importants de la Generalitat (Consell de Garanties Estatutàries, Sindicatura de Comptes, Síndic de Greuges, Consell de l'Audiovisual de Catalunya) i d'altres organismes, principalment quan han de reflectir el pluralisme social i polític (Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, Consell de l'Audiovisual de Catalunya, consells socials de les universitats, etc.).

25 La funció integrativa i solidària del Parlament de Catalunya

El Parlament exerceix la part més important de les seves competències en l'àmbit de Catalunya, però també participa en l'activitat dels òrgans centrals de l'Estat.

Correspon al Parlament la designació dels senadors que han de representar la Generalitat en el Senat, que la Constitució configura com a cambra de representació de les nacionalitats i les regions que integren l'Estat.

El Parlament de Catalunya té dret d'iniciativa legislativa davant el Congrés dels Diputats: pot presentar-hi proposicions que donin lloc al naixement de lleis. L'Estatut reconeix, a més, al Parlament el dret de sol·licitar al Govern de l'Estat l'adopció d'un projecte de llei, la tramitació del qual correspon a les Corts Generals.

Tots dos procediments permeten al Parlament de contribuir a la creació d'un sistema legislatiu d'abast més ampli que l'estrictament català.

Respecte a les competències que no són incloses en l'Estatut —sobre les quals, en principi, la Generalitat no pot actuar—, el Parlament pot demanar a l'Estat que siguin transferides o delegades a la Generalitat. Encara més, l'Estat té competències exclusives sobre una sèrie de matèries que li són atorgades per la Constitució; el Parlament de Catalunya, però, pot sol·licitar a les Corts Generals que en aquestes matèries se li atribueixi la facultat de dictar lleis que desenvolupin les lleis marc de l'Estat.

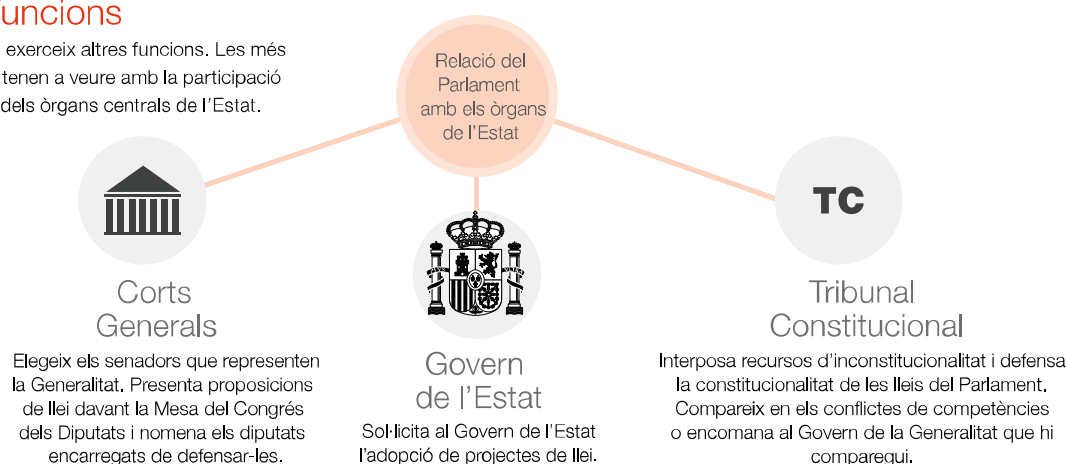
La Constitució és la norma jurídica més important de l'Estat i no pot ser contradita per cap altra norma; per tal de garantir-ne l'aplicació i la interpretació correctes hi ha el Tribunal Constitucional, davant el qual es poden impugnar les lleis dictades per les Corts Generals de l'Estat o per les assemblees legislatives de les comunitats autònomes.

Si el Parlament considera que una llei de l'Estat envaeix l'àmbit d'autonomia de Catalunya, pot sol·licitar al Tribunal Constitucional que anul·li la llei contrària a la Constitució o l'Estatut interposant un recurs d'inconstitucionalitat.

L'Estat de les autonomies que la Constitució ha configurat distribueix les competències entre les institucions de l'Estat i les de les comunitats autònomes. En el cas que es plantegi un conflicte de competències entre el Govern de l'Estat i la Generalitat o entre aquesta i una institució de Govern d'una altra comunitat autònoma, correspon al Tribunal Constitucional de trobar-hi la solució. El Parlament de Catalunya s'hi pot presentar per manifestar les seves opinions o pot encomanar al Govern que hi comparegui.

Altres funcions

El Parlament exerceix altres funcions. Les més destacables tenen a veure amb la participació en l'activitat dels òrgans centrals de l'Estat.

26 El sistema de treball i de decisió

El Parlament de Catalunya pren les decisions després d'un seguit de debats. En els assumptes de relleu especial, tots els grups parlamentaris poden fixar la seva posició o explicar el seu vot. Els temps són amplis per a les qüestions més generals i globals —de quinze a vint minuts— i molt reduïts —tres minuts— en els assumptes més concrets i específics.

Perquè el Parlament pugui prendre vàlidament una decisió, cal que es trobi reunit d'acord amb el que estableix el Reglament i amb assistència de la majoria absoluta dels seus membres. S'entén per majoria absoluta el primer nombre enter que resulta de dividir el nombre total de membres del Parlament per dos; actualment la majoria absoluta és de 68 diputats. El quòrum de decisió ordinari, és a dir, la proporció de vots favorables que requereix un acord, és el de la majoria simple. Majoria simple vol dir que en les votacions els vots positius superen els negatius, sense comptar les abstencions, els vots en blanc i els nuls.

El vot dels diputats és personal i indelegable. Els procediments de votació previstos al Parlament de Catalunya són els següents:

— La votació per assentiment: quan cap membre del Parlament no s'oposa a la proposta de la Presidència.

— La votació ordinària: tradicionalment es feia aixecant-se en primer lloc els diputats que estaven a favor de la proposta, després els que hi estaven en contra i finalment els que s'abstenien. Ara es fa electrònicament: cada diputat o diputada prem el botó que correspon al sentit del seu vot i el sistema

electrònic computa els vots emesos i expressa els resultats en dos grans plafons lluminosos situats a la vista de tots els assistents a la sessió.

— La votació pública per crida: és un procediment solemne de votació que s'emptra en la investidura del president o presidenta de la Generalitat, en la moció de censura i en la qüestió de confiança. Per sorteig es treu el nom del diputat o diputada que serà cridat primer i, per ordre alfabètic a partir d'aquest, es va cridant la resta de diputats; la persona cridada respon «sí» o «no» o declara que s'absté.

— La votació secreta: es pot fer per paperetes o pel sistema electrònic, en el cas d'elecció de persones, que és la més freqüent, i per boles, quan es qualifica la conducta de les persones; la bola blanca vol dir que s'aprova, la negra significa que es rebutja.

27 L'edifici on és la seu del Parlament

El Parlament de Catalunya té la seu oficial al Palau del Parlament, que és al parc de la Ciutadella de Barcelona. Cal recordar, però, que el Parlament es pot reunir en qualsevol altre indret de Catalunya.

28 L'arsenal

L'edifici del Palau del Parlament va ser, en un principi, l'arsenal de la Ciutadella. La Ciutadella era el recinte que el rei Felip V va fer construir a Barcelona després de la derrota dels catalans en la Guerra de Successió. Per a construir la Ciutadella es van haver d'enderrocar moltes cases, carrers, esglésies, mercats i altres edificis. Les obres van durar del 1716 al 1748 i les va dirigir Prosper de Verboom, un enginyer militar flamenc al servei de Felip V.

A la Ciutadella de Barcelona hi cabia una important quantitat de soldats i aquell recinte, que en principi havia de servir per a defensar la ciutat, va esdevenir en realitat un lloc de control i submissió de la població. Des de la Ciutadella es va bombardejar diverses vegades la ciutat, i s'hi van torturar i matar presoners polítics. És per això que la Ciutadella es va convertir en un lloc sinistre, odiat pels barcelonins i pels catalans.

Els catalans, sempre que els era permès expressar-se, demanaven la desaparició de la Ciutadella. Finalment, un any després de la Revolució del 1868, el general Joan Prim va aconseguir que una llei n'ordenés l'enderrocament, la conversió en parc i la cessió a la ciutat. Hi va haver tres edificis que no es van enderrocar: el palau del governador, l'església i l'arsenal.

29 D'arsenal a palau

L'any 1888, en l'espai del parc de l'antiga Ciutadella, es va celebrar l'Exposició Universal de Barcelona. I al cap d'un any, el 1889, l'Ajuntament va decidir transformar l'antic arsenal en un palau reial perquè s'hi estiguessin els reis d'Espanya quan vinguessin a Barcelona. L'arquitecte municipal, Pere Falqués, va ser l'encarregat de transformar l'arsenal en un palau. Va fer obrir tres balcons a la façana principal i la va decorar amb esgrafiats, va aixecar la part central de l'edifici i hi va col·locar un escut que fins llavors havia estat en una de les portes de la fortalesa, va construir una escala d'honor a l'interior del palau i va decorar algunes sales perquè fessin de saló del tron, de menjador i de sala de festes. Va decorar, també, les portes i els sostres, i així l'edifici va adquirir una gran riquesa ornamental. Els reis, però, mai no el van fer servir. El 1900 es va decidir convertir-lo en el Museu Municipal d'Art i s'hi van afegir dues ales laterals.

30 De palau a Parlament

El 14 d'abril de 1931 es va proclamar la República i Catalunya va recuperar les institucions d'autogovern. El 1932 el president de la Generalitat, Francesc Macià, va decidir donar una altra funció al palau reial de la Ciutadella i instal·lar-hi la seu del Parlament de Catalunya. Així, l'antic saló del tron es va convertir en saló de sessions, i el menjador i la sala de festes es van transformar en les sales de passos perduts. Però l'ús del palau com a Parlament va durar ben poc: amb l'entrada a Barcelona de les tropes del general Franco, el Palau del Parlament es va convertir en una caserna. L'any 1945, en plena dictadura franquista, se li va assignar encara una altra funció i es va transformar en el Museu d'Art Modern.

Amb la recuperació de les llibertats democràtiques i les institucions de Catalunya, el palau es va restaurar i readaptar per a poder acollir un altre cop el Parlament. El 10 d'abril de 1980 s'hi va fer la primera sessió.

31 L'Administració parlamentària

L'Administració parlamentària està al servei dels diputats i dels òrgans de la cambra perquè puguin exercir les funcions que els atribueixen l'Estatut d'autonomia i les lleis. És formada pels lletrats; els centres gestors, integrats per direccions i departaments; els serveis d'assessorament; l'Oïdoria de Comptes i Tresoreria, i les oficines especialitzades.

— La Secretaria General és l'òrgan superior de l'Administració parlamentària. El secretari o secretària general del Parlament és el cap del personal i dels serveis del Parlament i compleix funcions d'assessorament de la Mesa i de la Junta de Portaveus.

— El lletrat major o lletrada major coordina els Serveis Jurídics i exerceix les funcions que li delega el secretari o secretària general, el qual substitueix en cas de vacant, absència o malaltia.

— Els lletrats del Parlament actuen com a assessors en les tasques parlamentàries dels òrgans de la cambra i elaboren estudis i informes jurídics. També són els qui representen i defensen el Parlament davant el Tribunal Constitucional i qualsevol altre òrgan jurisdiccional.

— L'Oficina de Dret Comparat i de Relacions Interparlamentàries s'encarrega d'establir, mantenir i impulsar les relacions amb altres institucions públiques, especialment amb les cambres parlamentàries espanyoles i d'arreu del món.

— L'Oficina de Qualitat Normativa s'ocupa d'estudiar, elaborar i proposar les directrius de la tècnica legislativa, d'actualitzar-les i d'adequar-les a les de la resta de legislació europea i estatal.

— L'Oficina d'Aran s'ocupa d'establir una comunicació fluida entre les institucions araneses i el Parlament de Catalunya i de vetllar perquè en els treballs legislatius de la cambra es tingui en compte la realitat aranesa i es respectin les competències que l'ordenament jurídic català reconeix a l'Aran.

— L'Oficina d'Acció Exterior i de Relacions amb la Unió Europea té com a funció principal l'assessorament i el suport als òrgans del Parlament en matèria de dret internacional públic i dret de la Unió Europea, i també en la participació en organitzacions i conferències internacionals de cooperació interparlamentària i en les institucions de la Unió Europea.

— L'Oficina de Contractació té com a finalitat coordinar i assessorar la contractació que té lloc al Parlament de Catalunya amb criteris tècnics i de seguretat jurídica.

— L'Oficina Pressupostària del Parlament, sota la dependència de la presidència de la cambra, és l'encarregada d'efectuar el seguiment i el control de l'execució del pressupost de la Generalitat.

— La Direcció de Govern Interior s'encarrega de la gestió i el control del personal i del govern interior, d'acord amb les instruccions de la Mesa i de la secretària general, i participa en les negociacions sobre les condicions de treball del personal. És integrada pel Departament de Recursos Humans, al qual correspon també de planificar, organitzar i impulsar els processos selectius i de provisió de llocs de treball, l'oferta pública d'ocupació, la formació, els sistemes d'avaluació de l'acompliment, la participació en els programes de seguretat i higiene, la valoració i classificació de llocs de treball, les línies d'acció social del personal, les actuacions relatives a l'organització i l'estructura de l'Administració parlamentària i la classificació del personal.

— El Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació té com a funcions principals facilitar informació als diputats, als grups parlamentaris i als òrgans i serveis de la cambra perquè puguin dur a terme les funcions que el Parlament té encomanades estatutàriament, i gestionar i conservar el fons documental que produeix i rep el Parlament i facilitar-ne l'accés, en el seu cas. S'estructura en: Àrea d'Arxiu i Gestió Documental; Àrea de Consultes i Atenció als Usuaris; i Àrea de Biblioteca i Recursos d'Informació.

— El Departament d'Informàtica i Telecomunicacions s'encarrega, per mitjà del pla informàtic, de dirigir, ordenar i programar les actuacions i els projectes de tractament automatitzat de la informació que s'han de desenvolupar en l'Administració parlamentària.

— El Departament de Relacions Institucionals s'ocupa de les relacions amb el públic i els centres d'ensenyament, de donar a conèixer la institució als ciutadans i de l'organització i la supervisió del protocol dels actes oficials de la cambra.

— El Departament de Comunicació s'ocupa de les relacions amb els mitjans de comunicació. També elabora els comunicats de premsa i subministra la informació institucional als mitjans de comunicació.

— El Departament d'Infraestructures, Equipaments i Seguretat té cura de l'adequació, l'agençament i la seguretat de l'edifici i les dependències.

— La Direcció de Gestió Parlamentària s'ocupa del registre general de la documentació parlamentària i de la convocatòria de reunions i sessions, i, en general, forneix infraestructura administrativa al treball parlamentari i a la tramitació de documents.

— El Departament d'Edicions s'encarrega de la gestió de les publicacions oficials del Parlament i de l'impuls, la gestió i la supervisió de l'edició d'obres i treballs de divulgació, de caràcter històric i jurídic o de qualsevol altra mena.

— El Gabinet de Presidència assisteix tècnicament i administrativament el president o presidenta del Parlament en les seves funcions.

— El Departament d'Assessorament Lingüístic assessora des del punt de vista lingüístic els òrgans de la cambra i la resta de l'Administració parlamentària per a garantir la qualitat, l'adequació i la correcció lingüístiques dels textos que produeixen i publiquen. Els assessors lingüístics adapten aquests textos a les normes gramaticals, a la tècnica legislativa i a l'estil de redacció del Parlament; també redacten informes lingüístics i s'encarreguen de les versions oficials al castellà i a l'occità (aranès) de les lleis i d'altres textos aprovats.

— L'Oïdoria de Comptes i Tresoreria s'ocupa de la comptabilitat del Parlament, la fiscalització prèvia de les despeses, la realització material dels pagaments i la percepció dels ingressos. Presta assessorament tècnic als òrgans del Parlament que li ho demanen.

Resum del Reglament del Parlament de Catalunya

Text refós el 20 de febrer de 2018

Introducció

Per tal de facilitar-vos la dinàmica de treball, hem seleccionat els articles del Reglament del Parlament de Catalunya (RPC) que tenen relació directa amb l'activitat que fareu durant la Setmana del Parlament Universitari (Spuni) o tracten temes bàsics del funcionament del Parlament i n'hem fet un resum.

Hem classificat els diversos conceptes sota un enunciat general i hi hem inclòs els articles del Reglament i, si s'escau, un petit comentari per a facilitar-vos la feina en comissió.

1. Constitució del Parlament

La primera sessió que es fa després de les eleccions al Parlament de Catalunya és la sessió constitutiva. En aquesta sessió, i depenent dels pactes previs, es fan les votacions per a escollir els membres de la Mesa del Parlament.

La sessió constitutiva

«1. El Parlament de Catalunya es reuneix en sessió constitutiva el dia i l'hora assenyalats en el decret de convocatòria, un cop han conclòs les eleccions al Parlament i se n'han proclamat els resultats.

»2. La sessió constitutiva s'inicia amb la lectura que fa el secretari general del decret de convocatòria. Tot seguit, el secretari general convida els membres de la Mesa d'Edat a ocupar llurs llocs.»

(RPC, article 1)

La Mesa d'Edat

«1. La sessió constitutiva és presidida inicialment pel diputat electe de més edat d'entre els presents, assistit dels dos diputats més joves, en qualitat de secretaris.

»2. El president d'edat declara oberta la sessió i un dels secretaris llegeix la relació dels diputats electes i la relació dels recursos electorals interposats, amb la indicació dels diputats electes afectats. Tot seguit, s'han d'elegir els membres de la Mesa del Parlament.»

(RPC, article 2)

La constitució del Parlament

«1. Els membres de la Mesa del Parlament que han estat elegits han d'ocupar els llocs respectius. Tot seguit, el president declara constituït el Parlament i aixeca la sessió.

»2. La constitució del Parlament ha d'ésser comunicada pel president al cap de l'Estat, al president de la Generalitat, al president del Congrés dels Diputats i al president del Senat, respectivament.»

(RPC, article 3)

2. L'estatut dels diputats

A partir dels articles següents, relatius a l'estatut dels diputats del Parlament de Catalunya, us podreu fer una idea més concreta de com haureu d'actuar en la simulació de la vostra tasca en comissió, i també de la responsabilitat que comporta ser diputat al Parlament. El Reglament es refereix tant als drets com als deures dels diputats com a representants del poble de Catalunya, concepte primordial que implica unes determinades formes de comportament.

2.1. Drets i deures dels diputats

Assistència, vot i tractament institucional

«1. Els diputats tenen el dret d'assistir a totes les sessions del Parlament i el deure d'assistir als debats i a les votacions del Ple i de les comissions de què són membres. Cada diputat té el deure de pertànyer a una comissió, com a mínim, amb l'excepció del president de la Generalitat, dels que són membres del Govern i dels que representen la Generalitat al Senat.

»2. Els diputats tenen dret de vot en el Ple i en les comissions de què són membres, i han de complir els deures i exercir les funcions que els assigna aquest reglament.

»3. En el territori de Catalunya, els diputats, en llur condició de membres del Parlament i, per tant, representants del poble català, tenen dret a rebre un tractament institucional i protocol·lari preferent, especialment en els actes i les activitats organitzats per les institucions i l'Administració de Catalunya.»

(RPC, article 4)

2.2. Deures dels diputats

Principis rectors

«1. Els diputats han d'exercir el càrrec d'acord amb els principis d'integritat, honestedat, transparència, diligència, austeritat, actuació desinteressada, responsabilitat i respecte als ciutadans i a la institució parlamentària.»

(RPC, article 14)

Codi de conducta

«1. Són aplicables als diputats, amb caràcter general, els principis ètics i les regles de conducta establertes per als alts càrrecs per la legislació de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

»2. Correspon a la Comissió del Reglament elaborar i aprovar un codi de conducta.

»[...]»

(RPC, article 15)

(El text complet del projecte de codi de conducta dels diputats del Parlament de Catalunya, que actualment està en tràmit, està publicat en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 146 (02.06.2016), pàg. 27-35.)

Cortesia i reserva

«Els diputats tenen el deure de captenir-se amb cortesia i de respectar les normes d'ordre i de disciplina establertes per aquest reglament; a més, han de guardar secret sobre les actuacions i les resolucions que tenen aquest caràcter.»

(RPC, article 17)

3. Organització del Parlament

Els articles del Reglament que us detallem a continuació tenen a veure amb l'organització del Parlament: els grups parlamentaris i els diputats no adscrits, la Junta de Portaveus, el president o presidenta i la Mesa del Parlament, les comissions i el Ple.

3.1. Els grups parlamentaris i els diputats no adscrits

Requisits per a la constitució de grups parlamentaris

- «1. Cada diputat només pot ésser membre d'un grup parlamentari.
- »2. Per cada partit, federació o coalició electoral només es pot constituir un grup parlamentari.
- »3. Els grups parlamentaris, llevat del Grup Mixt, poden ésser constituïts com a mínim amb cinc membres encara que hagin estat elegits per circumscripcions diferents.
- »4. Els grups parlamentaris s'han de constituir en el termini de vuit dies hàbils, a comptar de l'endemà de la constitució del Parlament, mitjançant un escrit adreçat a la Mesa del Parlament, que han de signar tots els diputats que desitgen constituir el grup i en el qual han de fer constar la denominació del grup, els noms de tots els membres i els de les persones que el representen.
- »5. Els diputats que han format part d'un grup parlamentari des de la seva constitució poden demanar el canvi d'adscripció al grup parlamentari constituït pel partit, la federació o la coalició electoral pel qual es van presentar a les eleccions, llevat del Grup Mixt, dins els cinc primers dies de cada període de sessions. La voluntat de canviar de grup s'ha de manifestar per mitjà d'un escrit presentat a la Mesa, que ha de tenir la signatura del portaveu del grup al qual es demana l'adscripció.

(RPC, article 26)

Adscripció al grup parlamentari i canvi de grup

- «1. Qui accedeix a la condició de diputat després de la sessió constitutiva del Parlament s'ha d'incorporar a un grup parlamentari en els cinc dies següents a l'adquisició de la dita condició. L'escrit en què manifesta la seva voluntat ha de tenir la signatura del portaveu del grup corresponent; altrament, s'ha d'incorporar al Grup Mixt.
- »2. Els diputats que deixen de pertànyer a llur grup perden els llocs que ocupaven en els òrgans del Parlament.»

(RPC, article 27)

Organització dels grups parlamentaris

- «1. Cada grup nomena els membres que l'han de representar, incloent-hi preceptivament el portaveu.
- »2. Els representants dels grups parlamentaris han de comunicar al president del Parlament les altes i les baixes dels grups respectius.»

(RPC, article 28)

El Grup Mixt

- «1. Els membres del Parlament que, d'acord amb el que estableix l'article 26, no s'integren en cap grup parlamentari en els terminis establerts queden incorporats al Grup Mixt.
- »2. El Grup Mixt té els mateixos drets que els altres grups parlamentaris i participa de la mateixa manera en l'activitat del Parlament quan és integrat per membres que compleixen els requisits que estableix l'article 26.1 i 3 però que, com que no assoleixen el nombre de membres que exigeix, no poden constituir un grup parlamentari. Aquests drets no s'alteren encara que s'hi incorporin altres membres.
- »3. Els membres del Grup Mixt tenen sempre els mateixos drets individuals que tenen els membres dels altres grups parlamentaris.»

(RPC, article 29)

Dissolució d'un grup i incorporació al Grup Mixt

«Si el nombre de membres d'un grup parlamentari es redueix durant el decurs de la legislatura fins a una xifra inferior a la meitat del nombre mínim exigít per a la constitució, el grup parlamentari resta dissolt i els seus membres s'han d'incorporar al Grup Mixt durant tot el temps que resti de la legislatura.»

(RPC, article 31)

Dret d'iniciativa dels grups

«1. Tots els grups parlamentaris, amb les excepcions que estableix aquest reglament, gaudeixen dels mateixos drets.

»2. En les iniciatives per a les quals aquest reglament exigeix la signatura dels portaveus dels grups parlamentaris, la del Grup Mixt únicament es compta si és constituït per un mínim de cinc membres i si acredita el suport de la majoria del Grup.»

(RPC, article 32)

Condicció i drets dels diputats no adscrits

«1. Els diputats que abandonin llur grup o en siguin expulsats han de passar a tenir la condició de membres no adscrits durant tota la legislatura, llevat que es reincorporin al grup parlamentari d'origen, amb el consentiment previ exprés del portaveu corresponent.

»2. Els diputats no adscrits tenen els drets que el Reglament reconeix als diputats individualment, sens perjudici de les especificitats determinades per aquest reglament. Cada diputat no adscrit té dret a formar part d'una comissió. La Mesa ha de decidir en cada cas la comissió a la qual s'incorpora.

»[...]»

(RPC, article 34)

3.2. La Junta de Portaveus

Membres i normes de funcionament de la Junta de Portaveus

«1. La Junta de Portaveus és constituïda pels portaveus de cada grup parlamentari i és presidida pel president del Parlament. Assisteixen també a les sessions de la Junta un dels secretaris del Parlament i el secretari general, o el lletrat que el substitueix. També hi poden prendre part la resta dels membres de la Mesa, una persona representant del Govern i, acompanyant el portaveu o qui el substitueix, un membre més per cada grup parlamentari. Així mateix, hi pot ésser requerida l'assistència del president de cada una de les comissions parlamentàries.

»2. La Junta de Portaveus és convocada pel president del Parlament, a iniciativa pròpia o a petició de dos grups parlamentaris o de la cinquena part dels membres. En cas de votació, els vots es computen pel sistema ponderat, i, per tant, cada portaveu té tants vots com escons al Parlament té el seu grup parlamentari.

»3. La Junta de Portaveus s'ha de reunir, com a mínim, quinzenalment durant els períodes de sessions.»

(RPC, article 35)

Funcions de la Junta de Portaveus

«La Junta de Portaveus, sens perjudici de les funcions que li atribueix aquest reglament, ha d'ésser escoltada prèviament per a:

»a) Establir els criteris que contribueixen a ordenar i a facilitar els debats i les tasques del Parlament.

»b) Decidir la comissió competent per a tramitar els projectes i les proposicions de llei.

»c) Fixar el nombre de membres per grup parlamentari que han d'integrar les comissions.

»d) Assignar els escons del Saló de Sessions als grups parlamentaris.»

(RPC, article 36)

3.3. El president o presidenta i la Mesa del Parlament

Les funcions de la Mesa del Parlament

«1. La Mesa del Parlament és l'òrgan rector col·legiat del Parlament i és integrada pel president, per dos vicepresidents i per quatre secretaris.

»2. La Mesa actua sota la direcció del president del Parlament i representa el Parlament en els actes a què assisteix.

»[...]»

(RPC, article 37)

Les funcions del president o presidenta del Parlament

«1. El president del Parlament té la representació de la cambra; estableix i manté l'ordre de les discussions i dirigeix els debats amb imparcialitat i atent al respecte degut al Parlament; compleix i fa complir el Reglament, i exerceix totes les altres funcions que li confereixen l'Estatut d'autonomia de Catalunya, les lleis i aquest reglament.

»[...]»

(RPC, article 39)

Les funcions dels vicepresidents

«1. En cas de vacant, absència o impediment del president del Parlament, els vicepresidents, per ordre consecutiu, l'han de substituir amb els mateixos drets, deures i atribucions. Així mateix, també per ordre, han de complir qualsevol altra funció que els encomanin el president i la Mesa.

»[...]»

(RPC, article 40)

Les funcions dels secretaris

«Els secretaris supervisen i autoritzen, amb el vistiplau del president, les actes de les sessions plenàries, de la Mesa i de la Junta de Portaveus, a més dels certificats que s'expedeixin; assisteixen el president durant les sessions per assegurar l'ordre en els debats i la correcció en les votacions; col·laboren en el desenvolupament normal dels treballs del Parlament, segons les disposicions del president, i compleixen, a més, qualsevol altra funció que els encomanin el president i la Mesa.»

(RPC, article 41)

Procediment de presa de decisions de la Mesa

«1. La Mesa del Parlament es reuneix convocada pel president i és assessorada pel secretari general o pel lletrat que el substitueix, el qual redacta l'acta de les sessions i té cura, sota la direcció del president, de l'execució dels acords.

»2. Si, per vacant, per absència o per impediment dels membres de la Mesa, hi ha paritat a l'hora de prendre decisions, el president o qui en aquell moment n'exerceix les funcions ha de fer ús del vot de qualitat; altrament, s'ha d'aplicar el que estableix l'article 102.1. Aquest criteri també és aplicable a les meses de les comissions.»

(RPC, article 42)

Procediment d'elecció dels membres de la Mesa

«1. El Ple elegix els membres de la Mesa del Parlament en la sessió constitutiva del Parlament.

»2. Les votacions per a l'elecció dels càrrecs de la Mesa del Parlament es fan per mitjà de paperetes, que els diputats han de lliurar a la Mesa d'Edat per tal que siguin dipositades a l'urna preparada amb aquesta finalitat.

»3. Les votacions per als càrrecs de president, de vicepresidents i de secretaris es fan successivament.

»4. Un cop finalitzada cada votació per a elegir els membres de la Mesa del Parlament, es fa l'escrutini. El president d'Edat lliura les paperetes a un dels secretaris perquè les llegeixi en veu alta, i l'altre secretari anota els resultats de la votació i tots els incidents esdevinguts en la sessió.

»5. Un cop acabades les votacions, els qui han estat elegits han d'ocupar llurs llocs.»

(RPC, article 43)

Sistema d'elecció dels membres de la Mesa

«1. Per a l'elecció del president del Parlament, cada diputat ha d'escriure un sol nom a la papereta, i surt elegit qui obté la majoria absoluta. Si no s'assoleix aquesta majoria, s'ha de repetir l'elecció entre els dos diputats que s'hagin apropiat més a la majoria, i surt elegit qui obté més nombre de vots. En cas de paritat, s'ha de repetir l'elecció i, si la paritat persisteix després de quatre votacions, es considera elegit el candidat del grup parlamentari amb més diputats.

»2. Per a l'elecció dels dos vicepresidents, cada diputat ha d'escriure un nom a la papereta, i surten elegits els qui, per ordre correlatiu, obtenen una majoria de vots.

»3. Per a l'elecció dels secretaris, s'ha d'escriure un nom a la papereta, i surten elegits, per ordre de vots, els quatre que n'obtenen més.

»4. En cas de paritat en les eleccions dels vicepresidents i dels secretaris, cal atènyer-se al que disposa l'apartat 1.

»[...]»

(RPC, article 44)

Còmput de vots

«En l'elecció dels membres de la Mesa es consideren nul·les les paperetes il·legibles i les que contenen un nombre de noms superior al requerit [...], i es consideren vots en blanc les paperetes sense cap indicació escrita. Totes aquestes paperetes serveixen, però, per a computar el nombre de diputats que han pres part en la votació.»

(RPC, article 45)

3.4. Les comissions

El Reglament estableix en el capítol IV del títol III («Les comissions»), concretament dels articles 47 al 70, les normes generals del funcionament de les comissions i les diverses classes de comissió. A continuació, us detallem els articles amb un contingut de caràcter més general.

Classes de comissions

«1. Les comissions que constitueix el Parlament poden ésser legislatives o específiques.

»2. Són comissions legislatives, a més de les establertes per aquest reglament, les que creï el Ple de la cambra amb aquest caràcter.

»3. Les comissions legislatives poden tramitar qualsevol iniciativa parlamentària, d'acord amb llur competència material, i són les úniques que poden dictaminar sobre els projectes o les proposicions de llei que ha d'aprovar el Ple, o actuar en seu legislativa plena.

»4. Són comissions específiques, a més de les regulades per aquest reglament o creades per les lleis, les d'estudi, les d'investigació i les de seguiment creades pel Ple.

»5. Les comissions específiques poden tenir una funció concreta o bé la comesa de relacionar-se amb determinades institucions o entitats públiques.»

(RPC, article 47)

Composició de les comissions

«1. Les comissions estan formades pels membres que designen els grups parlamentaris en el nombre que determina la Mesa del Parlament d'acord amb la Junta de Portaveus.

»2. Els grups parlamentaris participen en totes les comissions en proporció a llurs membres i, en qualsevol cas, tenen dret a tenir-hi com a mínim un representant.

»3. En les comissions en què no hi ha una representació proporcional perquè el nombre de membres no ho permet, s'hi ha d'aplicar el sistema de ponderació de vot tant per a la presa d'acords com per a l'exercici d'iniciatives parlamentàries.

»[...]»

(RPC, article 48)

Membres de les meses

«1. Les comissions han de tenir una mesa composta d'un president, d'un vicepresident i d'un secretari, la qual té les funcions conferides per aquest reglament a la Mesa i al president del Parlament, amb les excepcions que regula.

»2. Les presidències de les comissions han d'ésser distribuïdes proporcionalment per la Mesa del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus, entre els grups parlamentaris en funció del nombre de llurs diputats. Els presidents proposats pels grups han d'ésser ratificats per la comissió respectiva. Pel que fa a la resta dels membres de les meses de les comissions, l'elecció s'ha de fer d'acord amb les normes establertes per a l'elecció de la Mesa del Parlament, adaptades, però, al diferent nombre de llocs a proveir. Una vegada elegides les meses de les comissions, la composició ha d'ésser comunicada al Ple del Parlament.

»3. Els membres de la Mesa del Parlament no poden presidir cap comissió, llevat dels casos determinats per aquest reglament.

»4. La mesa de la comissió és assistida per un lletrat del Parlament, encarregat d'assessorar-la jurídicament en totes les iniciatives i els procediments que s'han de substanciar, i de coordinar l'assistència que els serveis del Parlament presten a la comissió, i pels serveis lingüístics en la formalització de resolucions i acords.»

(RPC, article 49)

Repartiment del treball entre les comissions

«1. Les comissions tramiten les iniciatives que els encomana la Mesa del Parlament, un cop escoltada la Junta de Portaveus, o les que el Ple del Parlament els delega.

»[...]»

(RPC, article 52)

Convocatòria i fixació de l'ordre del dia

«1. Les comissions són convocades pel president respectiu, a iniciativa pròpia o a petició de dos grups parlamentaris o d'una cinquena part dels membres de la comissió.

»2. L'ordre del dia és fixat per la mesa respectiva, escoltats els portaveus dels grups parlamentaris a la comissió.

»[...]»

(RPC, article 54)

3.5. El Ple

Convocatòria i ordre del dia

«1. El Ple és l'òrgan suprem del Parlament i és integrat pels diputats proclamats electes que han accedit al ple exercici de la condició de membres del Parlament.

»2. El Ple és convocat pel president del Parlament a iniciativa pròpia o a sol·licitud, com a mínim, de dos grups parlamentaris o d'una cinquena part dels diputats.

»3. L'ordre del dia del Ple s'estableix d'acord amb el que disposa l'article 83.2.

»[...]»

(RPC, article 72)

Funcionament

«1. El Parlament té les seves sessions al Palau del Parlament, a la ciutat de Barcelona. El Ple i les comissions poden tenir sessions en altres indrets de Catalunya, per acord de la Mesa i la Junta de Portaveus.

»2. Els diputats ocupen l'escó, al Saló de Sessions, d'acord amb el que decideixen la Mesa del Parlament i la Junta de Portaveus.

»3. Al Saló de Sessions hi ha un banc especial destinat als membres del Govern.

»4. Tenen accés al Saló de Sessions, a més dels diputats i dels membres del Govern, els funcionaris del Parlament en l'exercici de llurs funcions i les persones autoritzades pel president o per la Mesa.»

(RPC, article 73)

4. Funcionament del Parlament

4.1. Les sessions i les classes de sessions, l'ordre del dia, els debats, els acords i les votacions, les publicacions del Parlament i la publicitat dels treballs parlamentaris

La següent selecció d'articles sobre el funcionament del Parlament se centra en les sessions i en els debats. En el vostre cas, tindreu debats en el si de la comissió simulada.

És important que conegueu com funcionen els debats reals, quines normes i requisits en regeixen el desenvolupament i com s'han de dur a terme pel que fa als continguts.

Classes de sessions. Convocatòria

«1. El Parlament es reuneix anualment en dos períodes ordinaris de sessions, del 16 d'agost al 31 de desembre i del 15 de gener al 31 de juliol.

»2. El Parlament es reuneix en sessions ordinàries i extraordinàries. Les sessions extraordinàries són les que es fan fora dels períodes de sessions [...].

»[...]»

(RPC, article 78)

Sessions

«1. Es denomina *sessió* el temps parlamentari dedicat a esgotar un ordre del dia. Rep el nom de *reunió* la part de la sessió tinguda durant el mateix dia.

»2. Les sessions, per regla general, es tenen de dilluns a divendres.

»3. Les sessions es poden tenir en dies diferents dels indicats, per acord de la Mesa del Parlament i de la Junta de Portaveus.»

(RPC, article 79)

L'ordre del dia. Elaboració i modificació de l'ordre del dia

«1. La Mesa del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus, ha d'establir un calendari per a cada període de sessions, amb vista a donar compliment a totes les funcions que l'Estatut d'autonomia de Catalunya encomana al Parlament.

»2. L'ordre del dia del Ple és fixat pel president del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus.

»[...]»

(RPC, article 83)

Els debats. Documentació prèvia

«Cap discussió no pot començar si, com a mínim, dos dies abans no s'ha distribuït l'informe, el dictamen o la documentació que ha de servir de base en el debat, llevat d'un acord de la Mesa del Parlament o de la comissió en sentit contrari. En el cas de l'Informe de la Sindicatura de Comptes sobre el Compte general de la Generalitat de Catalunya, aquest termini és, com a mínim, de deu dies.»

(RPC, article 84)

Regles del debat

«1. Cap diputat no pot parlar si no ha demanat abans la paraula al president i no l'ha obtinguda. Els diputats que han demanat la paraula per intervenir en un mateix sentit poden cedir-se el torn l'un a l'altre. Comunicant-ho prèviament al president, i per a un debat o un tràmit concret, qualsevol diputat amb dret a parlar pot ésser substituït per una altra persona del mateix grup.

»2. Si el diputat que ha promogut una iniciativa és cridat pel president per a presentar-la, i no hi és, s'interpreta que ha renunciat a fer ús de la paraula, i la iniciativa parlamentària en relació amb la qual havia d'intervenir decau, llevat que en el decurs del debat algun membre de

l'òrgan parlamentari corresponent sol·liciti que sigui posada a votació o que se'n posposi la substanciació.

»3. L'orador pot parlar des de la tribuna o des de l'escó.

»4. L'orador només pot ésser interromput pel president, per a advertir-li que se li ha exhaurit el temps, per a demanar-li que torni a la qüestió o cridar-lo a l'ordre, per a retirar-li a paraula o per a cridar a l'ordre algun dels membres del Parlament o del públic.

»5. Un cop transcorregut el temps establert, el president, després d'invitar dues vegades l'orador a acabar la intervenció, li ha de retirar la paraula.

»6. Els membres del Govern poden parlar sempre que ho sol·licitin, en relació amb la iniciativa parlamentària que es debat. Aquesta intervenció del Govern genera un dret de rèplica, per un temps proporcional a l'emprat pels membres del Govern, dels grups parlamentaris als quals directament s'ha fet referència o de tots els grups, si la intervenció ha estat de caràcter general; tot això, sense minva de les facultats per a ordenar els debats que té el president del Parlament o de la comissió. Si el president considera que el membre del Govern introdueix un altre debat o que es promou una nova iniciativa parlamentària, ha d'advertir el membre del Govern que torni a la qüestió.

»7. Si el president, els vicepresidents o els secretaris del Parlament o d'una comissió desitgen prendre part en el debat, han de deixar el lloc que ocupen a la Mesa i no hi han de tornar fins que no s'hagi substanciat completament el punt de l'ordre del dia en el qual hagin intervingut, llevat del que disposa l'article 50.4.»

(RPC, article 85)

L'adopció d'acords. Quòrum per a l'adopció d'acords

«1. Per a poder adoptar acords vàlidament, el Parlament s'ha de trobar reunit segons el que estableix el Reglament, i amb l'assistència de la majoria absoluta dels seus membres.

»2. Si, en el moment de la votació, o un cop feta aquesta, no hi ha el quòrum a què es refereix l'apartat 1, la votació ha d'ésser reiterada o posposada pel termini que el president consideri pertinent. Si, un cop transcorregut aquest termini, tampoc no pot fer-se vàlidament, l'assumpte ha d'ésser sotmès a la decisió de l'òrgan corresponent en la sessió següent, i s'entén desestimat si en aquesta sessió tampoc no es pot assolir l'acord.»

(RPC, article 91)

Quòrum d'aprovació

«1. Els acords són vàlids si han estat aprovats per la majoria simple dels membres presents de l'òrgan corresponent, sens perjudici de les majories especials que estableixen l'Estatut d'autonomia de Catalunya, les lleis i aquest reglament.

»2. S'entén que hi ha majoria simple si els vots positius superen els negatius, sense comptar-hi les abstencions, els vots en blanc i els nuls.

»3. S'entén que hi ha majoria absoluta si s'expressen en el mateix sentit el primer nombre enter de vots que segueix el nombre resultant de dividir per dos el total dels membres de ple dret del Parlament.»

(RPC, article 92)

El Reglament del Parlament de Catalunya estableix els diferents tipus de votació i llur procediment:

Tipologia de la votació

«La votació pot ésser:

»a) Per assentiment a la proposta del president.

»b) Ordinària.

»c) Pública per crida.

»d) Secreta.»

(RPC, article 96)

Procediment per a les votacions

«1. La votació ordinària ha de permetre conèixer el sentit individual del vot, i es pot fer, a criteri de la presidència, segons algun dels procediments següents:

»a) Pel procediment electrònic, el qual expressa el sentit del vot dels presents i els resultats de la votació.

»b) Pel procediment de mà alçada, en el qual alcen la mà primer els qui hi estan a favor, després els qui hi estan en contra i, finalment, els qui s'abstenen.

»2. Correspon al president fer públic el resultat de les votacions i, quan escau, als secretaris, fer el recompte.»

(RPC, article 98)

Votació pública per crida

«En la votació pública per crida, un secretari anomena els diputats i aquests responen «sí», «no» o declaren que s'abstenen. La crida es fa per ordre alfabètic i comença pel diputat el nom del qual ha sortit per sorteig. Els membres del Govern que són diputats i els membres de la Mesa voten al final.»

(RPC, article 100)

Votació secreta

«1. La votació secreta es pot fer:

»a) Mitjançant paperetes, si ho decideix el president, si s'ha especificat així en la sol·licitud de vot secret o quan es tracta d'elegir persones, llevat que s'apliqui el que disposa l'apartat 3.

»b) Mitjançant boles blanques i boles negres, per a qualificar actes o conductes personals que siguin objecte de sanció penal en l'ordenament vigent o que puguin ésser considerades indignes i per a decidir en els procediments establerts per l'article 25 i els concordants. La persona afectada no pot prendre part en la votació de les resolucions que s'hi refereixen.

»c) Mitjançant el sistema electrònic, si ho acorda expressament la Mesa, la qual, en aquest cas, ha de prendre les mesures que calguin perquè no quedi constància del sentit del vot individual.

»2. En les votacions secretes mitjançant paperetes o boles els diputats són cridats nominalment perquè disposin a l'urna corresponent les paperetes o les boles. En les votacions per boles, cada diputat i diputada en rep una de blanca i una altra de negra i ha de disposar a l'urna destinada a aquesta finalitat la bola blanca si aprova o la negra si desaprova; la bola sobrant ha d'ésser dipositada en l'altra urna. Les urnes han de garantir el secret de la votació.

»3. Les eleccions i les designacions que corresponen al Parlament es poden fer per assentiment o pel procediment establert per l'apartat 1.c, si el nombre de candidats presentats és igual al nombre de candidats a proveir.»

(RPC, article 101)

Empat en les votacions

«1. Si en una votació hi ha empat, se n'ha de fer una altra, i, si l'empat encara persisteix, la votació ha de romandre suspesa pel temps que determini la Mesa. Un cop transcorregut aquest temps, i havent permès l'entrada i la sortida de diputats al Saló de Sessions, s'ha de repetir, i, si torna a haver-hi empat, es considera que es rebutja el dictamen, l'article, l'esmena, el vot particular o la proposició de què es tracta.

»2. En les votacions d'una comissió, s'entén que no hi ha empat quan, essent idèntic el sentit en què han votat els membres presents d'un mateix grup parlamentari, la igualtat de vots pot dirimir-se ponderant el nombre de vots de què cada grup disposa en el Ple.

»3. En les votacions per boles blanques i negres, l'empat equival a majoria de boles blanques.»

(RPC, article 102)

Publicacions oficials

«1. Les publicacions oficials del Parlament de Catalunya són les següents:

»a) El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC).

»b) El *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* (BOPC).

»2. En el *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* es reproduïxen fidelment totes les intervencions i tots els acords adoptats en les sessions públiques. Així mateix, hi consten les incidències que s'hi han esdevingut.

»3. El *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* publica els projectes i les proposicions de llei, els vots particulars o les esmenes que s'han de defensar en el Ple o en una comissió que actua en seu legislativa plena, els informes de ponència, els dictàmens de les comissions legislatives, els acords de les comissions i del Ple, les interpel·lacions, les mocions, les propostes de resolució, les preguntes i les respostes que s'hi donin que no siguin de caràcter reservat, les comunicacions del Govern i qualsevol altre text o document la publicació del qual és exigida per algun precepte d'aquest reglament o és ordenada pel president, atesa l'exigència d'un tràmit que requereix la intervenció del Parlament.

»[...]»

(RPC, article 108)

Publicitat del treball parlamentari

«1. El Parlament és accessible als ciutadans i als grups i les organitzacions socials, els quals tenen dret a conèixer les tramitacions parlamentàries.

»2. L'Administració parlamentària, mitjançant les tecnologies de la comunicació i la informació i, en especial, per mitjà d'Internet, del Canal Parlament i d'altres mitjans específics, ha de facilitar als ciutadans l'accés a les tramitacions i la documentació parlamentàries.»

(RPC, article 109)

Mitjans de comunicació social

«1. La Mesa del Parlament ha d'adoptar les mesures pertinents per a facilitar als mitjans de comunicació social informació de les activitats parlamentàries.

»2. La Mesa del Parlament regula la concessió de credencials als representants dels diversos mitjans de comunicació perquè puguin accedir als locals que els són destinats i assistir a les sessions si els és autoritzat.

»3. L'obtenció i l'enregistrament de sons i d'imatges han d'ésser autoritzats per la Mesa del Parlament, que amb aquesta finalitat dicta les normes convenients.»

(RPC, article 110)

4.2. El procediment legislatiu

En aquest apartat hi trobareu els articles més rellevants del procediment legislatiu. Trobareu el procediment legislatiu esquematitzat al [quadern «El Parlament de tothom»](#).

Subjectes

«La iniciativa legislativa correspon:

»a) Al Govern, que l'exerceix mitjançant la presentació d'un projecte de llei.

»b) Als grups parlamentaris i als membres del Parlament, que l'exerceixen mitjançant la presentació d'una proposició de llei. Les proposicions de llei poden ésser presentades per un grup parlamentari amb la signatura del portaveu, o per un diputat amb la signatura de quatre membres més del Parlament.

»c) Als òrgans polítics representatius de les demarcacions supramunicipals de l'organització territorial de Catalunya, que l'exerceixen, en la forma establerta per la regulació legal corresponent, mitjançant la presentació d'una proposició de llei.

»d) Als ciutadans, que l'exerceixen, en la forma establerta per la Llei de la iniciativa legislativa popular, mitjançant la presentació d'una proposició de llei.

»e) Als municipis, en els termes establerts per la legislació vigent.»

(RPC, article 111)

Requisits

«1. Els projectes i les proposicions de llei han de tenir un objecte material determinat i homogeni i han d'anar acompanyats d'una exposició de motius i dels antecedents necessaris per a poder-s'hi pronunciar.

»2. Les iniciatives legislatives s'han d'adreçar a la Mesa del Parlament.

»[...]»

(RPC, article 112)

Admissió a tràmit

«1. La Mesa del Parlament ha de verificar si els projectes i les proposicions de llei compleixen els requisits establerts per aquest reglament i per les lleis i declarar si són admesos a tràmit o no ho són.

»[...]»

(RPC, article 113)

Publicació de les iniciatives legislatives

«La Mesa del Parlament, després d'acordar l'admissió a tràmit dels projectes o les proposicions de llei, disposa que es publiquin i, un cop escoltada la Junta de Portaveus, designa la comissió o les comissions que han de tramitar-los i obre el període de presentació d'esmenes a la totalitat.»

(RPC, article 114)

Esmenes a la totalitat

«1. Un cop publicada la designació de la comissió o de les comissions que han de tramitar el projecte de llei o la proposició de llei, els diputats i els grups parlamentaris tenen un termini de deu dies per a presentar-hi esmenes a la totalitat, mitjançant un escrit adreçat a la mesa de la comissió, la qual n'ha de declarar l'admissió o la inadmissió a tràmit, de conformitat amb els requisits exigits per aquest reglament i, si escau, disposar-ne la publicació. Per a admetre a tràmit les esmenes a la totalitat amb el text alternatiu són aplicables també les disposicions de l'article 113.2 i 3.

»2. Són esmenes a la totalitat les que demanen el retorn del projecte o la proposició de llei als seus autors o les que presenten un text articulat alternatiu i congruent amb l'objecte material de la iniciativa legislativa. Només poden ésser presentades pels grups parlamentaris o per un diputat o amb la signatura de quatre membres més del Parlament.»

(RPC, article 115)

Debat de totalitat

«1. Els projectes de llei i les proposicions de llei són objecte d'un debat de totalitat en el Ple sobre la valoració general del text, l'oportunitat, els principis i els criteris que informen la proposta i, si han estat presentades, sobre les esmenes a la totalitat.

»2. El debat de totalitat comença per la presentació del projecte o de la proposició de llei a càrrec, segons el cas, d'un membre del Govern; d'un grup parlamentari o un diputat; dels representants designats pels òrgans de les demarcacions supramunicipals, fins a un màxim de tres; o dels representants designats pels municipis. Aquestes intervencions tenen un temps de quinze minuts.

»3. El debat de totalitat es desenvolupa d'acord amb l'article 86 i amb les especificitats establertes pel present article.

»4. Cada una de les esmenes a la totalitat presentades pot donar lloc a un torn a favor i un altre en contra, de quinze minuts, si bé els torns per a fixar posicions s'acumulen en una única intervenció. Si no s'han presentat esmenes a la totalitat, després de la presentació de la iniciativa legislativa, intervenen els grups parlamentaris per fixar llur posició durant un temps de deu minuts.

»5. Quan s'han presentat esmenes a la totalitat, un cop finit el debat, se sotmeten a votació, en primer lloc, conjuntament les que proposen la devolució del projecte o de la proposició

de llei i després, si n'hi ha, singularment les de text alternatiu, per l'ordre en què han estat presentades.

»6. Si el Ple aprova la devolució del projecte o de la proposició de llei, la iniciativa legislativa resta rebutjada i decauen les esmenes amb text alternatiu, si se n'hi havien presentat. En aquest cas, el president del Parlament ha de comunicar la decisió del Ple als autors de la iniciativa legislativa rebutjada.

»7. Si el Ple aprova una esmena a la totalitat de les que proposen un text articulat alternatiu, el president del Parlament n'ordena la publicació com a proposició de llei i la trameta a la comissió corresponent. Aquesta proposició de llei no pot ésser objecte d'esmenes a la totalitat.

»8. Un cop finit el debat de totalitat i, si escau, les votacions sobre les esmenes a la totalitat, el Ple ha de decidir, en els supòsits i en els termes admissibles segons l'article 136, si el projecte o la proposició de llei es trameta mitjançant el procediment de comissió en seu legislativa plena.»

(RPC, article 116)

Les esmenes a l'articulat. Requisits i admissió a tràmit

«1. Un cop finit el termini per a sol·licitar les compareixences de les organitzacions i els grups socials, o quan aquestes ja s'han fet, els diputats i els grups parlamentaris tenen un termini de quinze dies per a presentar esmenes a l'articulat dels projectes i de les proposicions de llei, mitjançant un escrit adreçat a la mesa de la comissió, la qual les qualifica, en declara l'admissió o la inadmissió a tràmit de conformitat amb els requisits exigits per aquest reglament i en disposa, si escau, la publicació.

»2. Les esmenes poden ésser de supressió, de modificació i d'addició. En els dos darrers supòsits, l'esmena ha de contenir el text concret que es proposa com a modificació o com a addició, que ha d'ésser congruent amb l'objecte material de la iniciativa legislativa. També es poden proposar esmenes de millora formal de la iniciativa, d'acord amb les normes de tècnica legislativa.

»3. Cada disposició addicional, transitòria, derogatòria o final té la consideració d'article, als efectes del procediment legislatiu i del que estableix l'apartat 2.

»4. Les esmenes presentades relatives a l'exposició de motius es discuteixen al final del tràmit corresponent si la comissió acorda d'incorporar l'exposició damunt dita com a preàmbul de la llei.»

(RPC, article 118)

La tramitació en comissió. Informe de la ponència i dictamen de la comissió

«1. La comissió, després de finalitzat el període de presentació d'esmenes a l'articulat, ha d'encarregar la redacció d'un informe a la vista del projecte o de la proposició de llei i de les esmenes presentades, en un termini de quinze dies, a una ponència formada per un membre de la comissió en representació de cada grup parlamentari, o a un de sol. Si es designa un ponent que no és membre de la comissió, s'ha de comunicar a quin diputat substitueix per a aquella tramitació. L'acord de nomenar un ponent únic ha d'ésser adoptat per les tres cinquenes parts dels membres de la comissió.

»2. La ponència pot recomanar a la comissió l'adopció d'esmenes i pot proposar esmenes transaccionals entre les ja presentades i el text inicial del projecte o de la proposició de llei, i ha d'indicar, en tot cas, les modificacions que comporten respecte a aquest text inicial. La ponència, si és col·legiada, pot proposar, per unanimitat, noves esmenes. Correspon a la ponència, assessorada pels serveis jurídics i lingüístics, d'eleva a la comissió propostes de tècnica legislativa i d'adequació a les regles i als usos formals i lingüístics del Parlament respecte als projectes i les proposicions de llei.

»3. L'informe es considera acabat un cop ha estat signat pel relator o pels ponents que representen, d'acord amb el sistema de vot ponderat establert per aquest reglament, la majoria de la comissió que ha nomenat la ponència. L'informe de la ponència ha d'ésser publicat en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*.

»4. La ponència col·legiada ha de designar, d'entre els seus membres, un relator, que ha de dur a terme les funcions de coordinació dels treballs de la ponència i de portaveu en les discussions en la comissió.

»5. En els treballs de les ponències hi poden participar experts, tècnics o representants d'entitats, organitzacions i grups socials. Aquestes persones poden assistir a les reunions de les ponències i intervenir-hi, d'acord amb els criteris que estableixi la mateixa ponència. Els grups parlamentaris designen les persones que poden assistir a les reunions de les ponències, si escau, el nombre de les quals no pot ésser superior al dels diputats ponents del grup que assisteixin a la reunió.

»6. Un cop acabat l'informe de la ponència, la comissió elabora el dictamen del projecte o de la proposició de llei. El debat comença amb la presentació que fa de l'informe el relator de la ponència. Sens perjudici de les agrupacions per blocs d'articles que el president de la comissió pugui proposar, a continuació es discuteixen i voten, article per article, tot l'articulat i les esmenes, i poden fer ús de la paraula els esmenants de l'article i la resta de membres de la comissió.

»7. La mesa de la comissió pot admetre a tràmit esmenes transaccionals presentades per escrit per un membre de la comissió durant l'elaboració del dictamen, si tendeixen a assolir un acord entre les esmenes ja formulades i el text de l'article, la qual cosa comporta la retirada de les esmenes respecte a les quals es transigeix. Així mateix es poden admetre a tràmit noves esmenes si són signades per tots els grups parlamentaris presents. També es poden admetre a tràmit esmenes tècniques, les quals tenen per finalitat llevar del text les incorreccions i els errors tècnics, terminològics o gramaticals.

»8. En la direcció dels treballs de la comissió, el president i la mesa compleixen les funcions que aquest reglament confereix al president i a la Mesa del Parlament.

»9. A petició de tots els grups parlamentaris, la comissió pot decidir assumir l'informe de la ponència, si aquesta ha estat col·legiada, i elevar com a dictamen al Ple del Parlament el text del projecte de llei o de la proposició de llei que s'hi proposa.»

(RPC, article 120)

La tramitació final en el Ple. Debat

«1. Un cop dictaminat un projecte de llei en comissió, el debat en el Ple pot començar amb la intervenció d'un membre del Govern o, en el supòsit d'una proposició de llei, dels grups o diputats proposants, o dels promotors d'una iniciativa popular, d'una demarcació supramunicipal o dels municipis. Tot seguit, el diputat relator designat per la ponència pot presentar els treballs de la ponència i la comissió durant un temps de deu minuts. Aquestes intervencions no obren torn de rèplica.

»2. Si no es presenten vots particulars al dictamen ni es reserven esmenes, el president, després que els grups parlamentaris hagin expressat llur posició, sotmet tot el dictamen a votació, sens perjudici del dret dels grups de demanar votació separada d'algun punt del dictamen.

»3. Si s'han presentat vots particulars o s'han reservat esmenes, els grups parlamentaris disposen d'un torn de quinze minuts per a explicar llur posició sobre el dictamen de la comissió i, si escau, defensar globalment les esmenes i els vots particulars.

»4. Posteriorment, els grups parlamentaris tenen un torn de cinc minuts per a pronunciar-se sobre les esmenes i els vots particulars defensats pels altres grups.

»5. Durant el debat en el Ple, la presidència pot admetre esmenes tècniques. Es poden admetre a tràmit esmenes transaccionals entre les ja presentades i el text del dictamen, la qual cosa comporta la retirada de les esmenes respecte a les quals es transigeix. També es poden tramitar les esmenes presentades al projecte pels diputats i els grups parlamentaris en el termini d'esmenes establert que hagin estat reformades per a adequar-les a la nova redacció de l'article, modificada pel dictamen de la comissió. També es poden admetre a tràmit altres esmenes, si són signades per tots els grups parlamentaris.»

(RPC, article 123)

La tramitació final en el Ple. Votació

«1. Un cop finit el debat, les votacions es fan article per article. En primer lloc, es voten, quan n'hi hagi, les esmenes i els vots particulars mantinguts, i també les esmenes transaccionals, les presentades en aquesta fase per acord de tots els grups parlamentaris, i les tècniques. Finalment se sotmet a votació el dictamen de la comissió.

»2. El president del Parlament pot ordenar i agrupar les votacions per matèries, grups d'articles o d'esmenes o per paràgrafs d'articles, si ho aconsellen les característiques dels textos i el desenvolupament del debat. En tots els casos, els grups parlamentaris poden demanar votació separada d'algun punt del dictamen, d'una esmena o d'un vot particular.»

(RPC, article 124)

4.3. L'impuls i el control de l'acció política i de govern

Una de les funcions de la institució parlamentària a Catalunya és la de l'impuls i el control de l'acció política i de govern. Aquesta funció es concreta en: el debat d'investidura, la moció de censura i la qüestió de confiança, les interpel·lacions i les mocions, les preguntes i les propostes de resolució, entre altres.

4.3.1. Debat d'investidura

Els articles següents regulen el guió d'aquesta sessió en termes generals i les característiques de la votació.

Debat d'investidura

«1. La sessió d'investidura del president de la Generalitat comença amb la lectura, feta per un dels secretaris, de la resolució del president del Parlament en què proposa un candidat a la presidència. A continuació, el candidat presenta, sense limitació de temps, el programa de govern i sol·licita la confiança del Ple. Llevat que el president del Parlament consideri oportú de suspendre la sessió durant un temps no superior a les vint-i-quatre hores, hi intervé després un representant de cada grup parlamentari, durant trenta minuts cadascun d'ells.

»2. El candidat pot fer ús de la paraula tantes vegades com ho demani. Quan respon individualment a un dels diputats que han intervingut, aquest té dret a una rèplica d'un temps igual a l'emprat pel candidat. Si el candidat respon d'una manera global als representants dels grups, cadascun d'aquests només té dret a una rèplica, d'un temps igual a l'emprat pel candidat.

»3. Si la resposta a una rèplica comporta que algun grup contrarepliqui, aquest disposa d'un torn únic, no superior als cinc minuts.»

(RPC, article 149)

Votació

«1. Després del debat es passa a la votació. Perquè el candidat resulti investit ha d'obtenir els vots de la majoria absoluta. Aquesta elecció comporta, alhora, l'aprovació del programa de govern exposat.

»2. Si el candidat no aconsegueix la majoria establerta per l'apartat 1, es pot sotmetre a un segon debat i a una segona votació dos dies després; aleshores, per a la investidura, és suficient la majoria simple.»

(RPC, article 150)

4.3.2. La moció de censura i la qüestió de confiança

Responsabilitat política

«El Parlament pot exigir la responsabilitat política del president de la Generalitat i del Govern per mitjà de la moció de censura i de la qüestió de confiança.»

(RPC, article 151)

Moció de censura

«1. La moció de censura ha d'ésser motivada i ha d'incloure un candidat a la presidència de la Generalitat, que ha d'haver acceptat la candidatura. La Mesa del Parlament qualifica la moció de censura d'acord amb els requisits establerts per la legislació vigent i per aquest reglament. Un cop admesa a tràmit, el president del Parlament ho ha de comunicar al president de la Generalitat i als portaveus dels grups parlamentaris.

»2. El president del Parlament convoca el Ple amb l'única finalitat de debatre i de votar la moció de censura.

»3. El debat s'inicia amb la defensa de la moció de censura, que fa, durant trenta minuts, un dels diputats signants de la moció; després, durant trenta minuts, pot intervenir el Govern. A continuació, sense limitació de temps, pot intervenir el candidat proposat per a la presidència de la Generalitat, amb la finalitat d'exposar el programa polític del govern que pretén formar.

»4. Després de la suspensió establerta per la presidència, que no pot ésser superior a les vint-i-quatre hores, pot intervenir un representant de cadascun dels grups parlamentaris, durant trenta minuts cadascun d'ells.

»5. El candidat proposat, el president de la Generalitat i els membres del Govern poden parlar tantes vegades com ho demanin. Si responen individualment a un dels representants dels grups que han intervingut, aquest té dret a un torn de rèplica d'un temps igual a l'emprat per aquells. Si responen de manera global als representants dels grups, cadascun d'aquests només té dret a una rèplica, d'un temps igual a l'emprat per aquells.

»6. Si la resposta a una rèplica comporta que algun grup contrarepliqui, aquest disposa d'un torn únic, no superior a cinc minuts.

»7. Els grups parlamentaris poden dividir llurs torns d'intervenció.

»8. La presidència ha d'anunciar prèviament l'hora de la votació de la moció, que s'ha de fer al cap de cinc dies d'haver estat presentada la moció originària al Registre General del Parlament.»

(RPC, article 152)

Qüestió de confiança

«1. La qüestió de confiança s'ha de presentar mitjançant un escrit motivat i ha d'anar acompanyada del certificat corresponent del Govern.

»2. Una vegada admesa a tràmit per la Mesa, el president del Parlament ho ha de comunicar als portaveus dels grups parlamentaris i convocar el Ple amb l'única finalitat de debatre i votar la qüestió de confiança.

»3. El debat de la qüestió de confiança es té d'acord amb el procediment establert per l'article 146 per al debat d'investidura, amb el benentès que les intervencions fixades per al candidat corresponen al president de la Generalitat i als membres del Govern a qui aquell ho encomani.

»4. Una vegada finit el debat, la qüestió de confiança se sotmet a votació; prèviament, la presidència n'ha d'haver anunciat l'hora.»

(RPC, article 153)

4.3.3. Les interpel·lacions i les mocions

Les interpel·lacions. Presentació i substanciació

«1. Els diputats i els grups parlamentaris poden formular interpel·lacions al Govern. Les interpel·lacions s'han de tramitar en el Ple.

»2. Les interpel·lacions s'han de presentar per escrit a la Mesa del Parlament i s'han de referir als motius i als propòsits del capteniment del Govern en qüestions de política general que siguin competència d'algun dels seus departaments, i han de determinar-ne l'objecte o l'abast material.

»3. La Mesa, en qualificar l'escrit d'una interpel·lació, pot considerar que el contingut no s'ajusta a aquest tipus de tramitació, segons el que estableix l'apartat 2; si és així n'ha d'ordenar la tramitació com a pregunta a respondre per escrit.

»[...]

»7. Per a substanciar una interpel·lació, primer intervé qui la formula, i després, la persona interpel·lada. La substanciació es clou amb els torns de rèplica de qui l'ha formulada i de contrarèplica de qui ha estat interpel·lat. Les primeres intervencions no poden durar més de deu minuts, i les de rèplica, més de cinc minuts.»

(RPC, article 160)

Mocions

«1. Tota interpel·lació pot menar a una moció en què la cambra manifesti la seva posició. Aquesta moció en cap cas no pot ésser de censura al Govern.

»2. El grup interpel·lant o el membre que signa la interpel·lació poden presentar la moció fins a les dotze del migdia del primer dilluns de la setmana posterior a la setmana en què s'ha substanciat la interpel·lació o, si aquest és festiu, del primer dia hàbil següent. Les mocions subsegüents a interpel·lacions substanciades en la darrera sessió plenària d'un període de sessions es poden presentar fins al dilluns de la setmana anterior en la qual hauran d'ésser tramitades.

»3. Les mocions han d'ésser congruents amb la interpel·lació substanciada. Les mocions admeses a tràmit s'han d'incloure en l'ordre del dia de la sessió ordinària següent a la de la substanciació de la interpel·lació.

»4. Els grups parlamentaris, llevat del que formula la interpel·lació o el grup al qual pertany qui l'ha formulada, hi poden presentar esmenes fins al mateix dilluns de la setmana del ple en què s'ha de substanciar o del primer dia hàbil posterior si aquell és festiu. Les esmenes que s'hi presenten han d'ésser congruents amb la interpel·lació substanciada i amb la moció.

»5. Els grups parlamentaris poden presentar transaccions fins al mateix moment de tancament del Registre del dia hàbil anterior a la substanciació de la moció.

»6. El debat i la votació de la moció es fan d'acord amb el que estableix aquest reglament per a les propostes de resolució.»

(RPC, article 161)

4.3.4. Les preguntes

El següent recull d'articles tracta sobre les preguntes i les sessions de control:

Les preguntes. Requisits de formulació

«1. Els diputats poden formular preguntes al president de la Generalitat i al Govern.

»2. Les preguntes s'han de presentar davant la Mesa del Parlament. Quan es pretén que s'hi doni una resposta oral, l'escrit presentat només n'ha de contenir la formulació estricta, relativa a un fet, una situació o una informació, si el Govern ha pres o ha de prendre cap mesura en relació amb l'assumpte, o si el Govern ha de trametre al Parlament cap document o l'ha d'informar de cap qüestió.

»3. No s'admeten les preguntes en interès privat exclusiu de qui les formula o de qualsevol persona singularitzada, ni tampoc les preguntes que facin una consulta de caràcter estrictament jurídic; les preguntes que es refereixen a una persona física o jurídica només es poden admetre a tràmit si l'activitat de la persona esmentada té transcendència pública en l'àmbit de la Generalitat. No es poden admetre a tràmit les preguntes que contenen expressions ofensives per a la dignitat de les persones o que en menystenen els drets.

»4. La Mesa qualifica l'escrit i admet la pregunta si s'ajusta al que estableix aquest article.

»5. Qui formula una pregunta amb resposta oral i no ho especifica s'entén que accepta que es respongui en la comissió que la Mesa determini.»

(RPC, article 163)

Tramitació de les preguntes amb resposta oral

«1. En cada sessió plenària ordinària del Parlament s'ha de reservar una hora per a substanciar preguntes adreçades al president de la Generalitat i al Govern. Aquest temps pot ésser ampliat per la Mesa, d'acord amb la Junta de Portaveus. Les preguntes adreçades al president de la Generalitat únicament es poden substanciar en sessió plenària.

»2. Les preguntes a respondre en el Ple s'han de presentar al Registre General del Parlament abans de les dotze del migdia de l'antevigília de la sessió en què hom pretén substanciar-les. Un cop admeses a tràmit, se n'ha d'informar immediatament el president de la Generalitat, el Govern i els grups parlamentaris. Les preguntes no incloses en l'ordre del dia de la sessió plenària decauen automàticament.

»3. Cada grup parlamentari pot formular, com a mínim, una pregunta al president de la Generalitat en cada sessió ordinària. La Mesa, d'acord amb la Junta de Portaveus, estableix el nombre màxim de preguntes que es poden substanciar en cada sessió plenària i llur distribució proporcional entre els grups parlamentaris i, si escau, entre els diputats no adscrits, per a tot el període de sessions.

»4. El president del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus, fixa l'hora per a substanciar les preguntes orals en el Ple.

»5. En començar la sessió plenària, es distribueix la relació de les preguntes que hom pretén de substanciar-hi.»

(RPC, article 164)

Substanciació de les preguntes amb resposta oral

«1. En començar la sessió plenària, s'ha de distribuir entre els diputats la relació de les preguntes que s'hi poden substanciar.

»2. En el debat, un membre del Govern respon després que el diputat hagi formulat estrictament la pregunta. Aquest pot intervenir a continuació per replicar o repreguntar, i el debat s'acaba després de la nova intervenció del Govern. El president, d'acord amb la Junta de Portaveus, fixa el temps de les intervencions i vetlla perquè, tant la pregunta com la resposta, se cenneixin a l'enunciat publicat i al tema objecte de la pregunta.

»3. Les preguntes que han de tenir una resposta oral en comissió poden ésser incloses en l'ordre del dia set dies després d'haver estat publicades, i resten subjectes al que disposa aquest article per a les preguntes orals en el Ple.»

(RPC, article 165)

4.3.5. Les propostes de resolució i la declaració institucional

Presentació

«1. Les propostes de resolució del Parlament per a impulsar l'acció política i de govern es poden adreçar al Govern de la Generalitat o als ciutadans; han d'ésser subscrietes per un grup parlamentari o per un diputat, amb la signatura de quatre membres més de la cambra.

»2. Les propostes de resolució s'han de presentar a la Mesa del Parlament, que en decideix l'admissió a tràmit, n'ordena, si escau, la publicació i, escoltada la Junta de Portaveus, acorda que siguin tramitades per la comissió competent en la matèria o pel Ple del Parlament.

»3. Un cop publicada la proposta de resolució, s'obre un termini de set dies, durant el qual els grups parlamentaris hi poden presentar esmenes.»

(RPC, article 167)

Tramitació

«1. La proposta de resolució és objecte d'un debat en què poden intervenir, després del grup o del diputat autor de la proposta, un membre de cadascun dels grups parlamentaris que hi han presentat esmenes i, a continuació, un membre de cadascun dels grups que no hi han intervingut, per un temps màxim de deu minuts.

»2. El grup o el diputat proponent disposen d'un torn final de dos minuts per a indicar el text que posen a votació i les esmenes que accepten, o bé per a proposar-ne de transaccionals, per tal d'assolir un acord entre la proposta i les esmenes presentades; el grup parlamentari esmenant pot vetar la transacció. També es poden presentar noves esmenes si són signades per tots els grups parlamentaris. Finalment, se sotmet a votació la proposta de resolució en la formulació donada pel grup o la persona proponent. Qualsevol grup pot demanar que es voti separatament una part o diverses parts de la

proposta; el president, després d'escoltar el grup o la persona proponent ha d'accedir a la demanda si no en contradiu el sentit original.

»3. El president del Parlament o de la comissió pot acumular, als efectes del debat, les propostes de resolució relatives a una mateixa qüestió o a qüestions que tenen connexió entre elles. Així mateix, els grups parlamentaris poden proposar d'acumular la votació de propostes de resolució relatives a una mateixa qüestió o amb un contingut substancialment idèntic, i proposar la refosa o la transacció entre aquestes i les esmenes presentades, per tal que el Parlament adopti una resolució única. Qui ha presentat una proposta de resolució pot vetar l'acumulació i demanar que la seva proposta sigui votada separatament. No obstant això, si dues propostes amb text coincident no han estat acumulades i han estat votades separatament, la Mesa de l'òrgan que l'hagi substanciada, escoltats els proponentes, pot acordar que es publiquin com una resolució única.

»[...]»

(RPC, article 168)

Declaracions institucionals

«1. El Parlament pot fer declaracions adreçades als ciutadans amb relació a qualsevol qüestió d'interès de la Generalitat als ciutadans.

»2. S'anomenen *declaracions del Parlament de Catalunya* les acordades unànimement pel president i per la Junta de Portaveus. Aquestes declaracions es publiquen en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* i són lligades en sessió plenària o en la comissió corresponent, segons que determini la Mesa.

»3. S'anomenen *declaracions de la Junta de Portaveus* les que s'acorden exclusivament per majoria.

»4. S'anomenen *declaracions de la presidència* les que fa el president des de la seva responsabilitat i representació.»

(RPC, article 169)

5. Transparència

A continuació us oferim alguns dels articles del Reglament del Parlament que fan referència a la transparència i a la participació ciutadana, qüestions d'allò més rellevants de la política actual i que apropen la institució a les persones.

Impuls del Parlament obert

«1. El Parlament, per mitjà del [Portal de la Transparència](#) i altres formats electrònics, si escau, ha d'adoptar les mesures necessàries perquè els ciutadans, les entitats, les organitzacions i els grups socials participin i col·laborin en la tramitació dels projectes i proposicions de llei i les iniciatives parlamentàries en general.

»2. El Parlament ha d'adoptar les mesures necessàries perquè els ciutadans puguin presentar peticions i fer propostes de millora de les lleis i suggeriments referits al funcionament del Parlament.»

(RPC, article 228)

Transparència i informació pública

«1. El Portal de la Transparència, per a l'efectivitat del Parlament obert, ha de tenir un espai específic on constin les iniciatives legislatives en tràmit, la informació i documentació que les afecta i el calendari de tramitació previst.

»2. El Portal de la Transparència ha d'estar dotat d'instruments i mecanismes que facilitin un accés fàcil, ràpid i permanent dels ciutadans a la informació parlamentària.»

(RPC, article 229)

Instruments participatius

«1. Són instruments del Parlament obert les audiències que estableix l'article 117 i els espais de participació i col·laboració ciutadanes que ha d'establir la Mesa del Parlament.

»2. Les audiències tenen com a finalitat promoure la participació directa de les organitzacions i els grups socials i dels experts en la tramitació de les iniciatives legislatives, d'acord amb el que estableix l'article 117.

»[...]»

(RPC, article 230)

Diàleg amb els ciutadans

«1. El Parlament ha d'utilitzar els instruments de participació i col·laboració ciutadanes com a plataformes de diàleg i de relació amb els ciutadans.

»[...]»

(RPC, article 231)

6. Capteniment i ordre

En aquest capítol es recullen els articles més rellevants amb relació a l'ordre i el respecte que ha d'imperar en totes les sessions que tenen lloc al Parlament.

Regles i crides a l'ordre

«1. Durant les sessions del Ple o de les comissions, els diputats tenen l'obligació de respectar les regles d'ordre establertes per aquest reglament, han d'evitar de causar pertorbacions o desordres, de fer-se acusacions o recriminacions entre ells, de pronunciar expressions inconvenients al decòrum, d'interrompre els oradors sense autorització del president i de fer ús de la paraula més temps de l'autoritzat, i han d'evitar també d'entrebancar deliberadament el curs dels debats o d'obstruir el treball parlamentari.

»2. El diputat que violi les regles d'ordre establertes per l'apartat 1 ha d'ésser cridat a l'ordre pel president.»

(RPC, article 233)

Deures del públic assistent

«El públic assistent a les sessions del Parlament ha de mantenir sempre silenci i ordre, i no li són permeses manifestacions d'aprovació o de desaprovació, de qualsevol mena que siguin.»

(RPC, article 234)

Disciplina parlamentària

«1. Tant els diputats com els membres del públic estan sotmesos als poders disciplinaris del president i de la cambra, d'acord amb aquest reglament.

»[...]»

(RPC, article 235)

7. Els serveis del Parlament

El Parlament disposa d'una administració parlamentària pròpia. A continuació us en detallem els articles que hi fan referència:

Suport a la tasca parlamentària

«1. El Parlament ha de disposar dels mitjans humans i materials necessaris per a complir amb eficàcia i amb eficiència les seves funcions, especialment pel que fa als serveis permanents d'assessorament jurídic, lingüístic, econòmic i sociopolític, i ha de tenir el suport dels serveis de documentació i dels serveis tècnics, tots ells dirigits administrativament per funcionaris del Parlament.

»[...]»

(RPC, article 246)

L'Administració parlamentària

«1. El Parlament disposa d'una administració pròpia per a complir les funcions estatutàries i les que li encomanen les lleis. Els òrgans parlamentaris regulen i organitzen l'Administració parlamentària, en exercici de l'autonomia administrativa del Parlament.

»2. L'Administració parlamentària i el personal al servei del Parlament es regeixen pels Estatuts del règim i el govern interiors, que complementen les disposicions d'aquest reglament pel que fa a aquest àmbit organitzatiu.

»3. Els Estatuts del règim i el govern interiors han d'ésser aprovats per la comissió legislativa competent en matèria de funció pública.»

(RPC, article 247)

Principis d'actuació

«1. L'Administració parlamentària ha d'actuar d'acord amb els principis d'objectivitat, d'eficàcia i d'eficiència.

»2. El personal al servei del Parlament ha de complir les seves funcions amb subjecció als principis de professionalitat i d'imparcialitat.

»[...]»

(RPC, article 248)

La Secretaria General

«1. El secretari general del Parlament, sota la direcció del president i de la Mesa del Parlament, és el cap superior de tot el personal i de tots els serveis del Parlament i compleix les funcions tècniques de suport i d'assessorament dels òrgans rectors del Parlament, assistit dels lletrats del Parlament.

»2. El secretari general és nomenat per la Mesa del Parlament, a proposta del president, d'entre els lletrats del Parlament.»

(RPC, article 249)

Recordem que el secretari o secretària general fa la lectura del decret de convocatòria en la sessió constitutiva, d'acord amb el que estableix l'article 1.2 del Reglament del Parlament.

8. Les reformes del reglament

El Reglament del Parlament de Catalunya es pot reformar d'acord amb el que determina la seva disposició final primera:

Les reformes d'aquest reglament s'han de tramitar pel procediment establert pels articles 129 i 130, sense la intervenció del Govern.

Text refós del Reglament del Parlament, aprovat per la Mesa del Parlament, una vegada escoltada la Junta de Portaveus, el 19 de novembre de 2024, en compliment de la disposició final primera de la reforma del Reglament aprovada el 25 de juliol de 2024, que inclou el text refós del Reglament del Parlament aprovat per la Mesa del Parlament el 26 de juliol de 2017 i la reforma aprovada pel Ple en la sessió del 25 de juliol de 2024. (BOPC 22, 26.07.2024)

